Redovisning av uppdraget att inrätta regionala center mot arbetslivskriminalitet och om varaktig myndighetssamverkan

ARBETSFÖRMEDLINGEN
SWEDISH PUBLIC EMPLOYMENT SERVICE

ARBETSMILJÖ VERKET

Ekobrottsmyndigheten
Swedish Economic Crime Authority

Försäkringskassan

JÄMSTÄLLDHETS MYNDIGHETEN

Migrationsverket

Polisen

Skatteverket

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Innehåll

Sammanfattning **4**

Inledning **5**

Regeringsuppdraget **7**
Resultat av myndigheternas arbete 8
Antalet myndighetsgemensamma kontroller har ökat 13
Arbetsplatsinspektionernas fördelning per bransch 13

Övergripande beskrivning av det myndighetsgemensamma arbetet **17**
Myndigheternas arbete 2025 19

Nedlagda resurser och användning av särskilt fördelade medel **32**
Arbetsförmedlingen 32
Arbetsmiljöverket 32
Ekobrottsmyndigheten 33
Försäkringskassan 33
Jämställdhetsmyndigheten 34
Migrationsverket 34
Polismyndigheten 35
Skatteverket 35
Åklagarmyndigheten 35

Redovisning av myndighetsgemensamma initiativ **36**
Fler anmälningar och mer samverkan mellan Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten 36
Samarbete inom ramen för LUS-lagstiftningen 36
Regeringsuppdrag om att utöka antalet kontroller av A1-intyg inom samverkan 38
Utbildning om människohandel och människoexploatering för de regionala samverkansgrupperna 38
Sprida kunskap om utlänningsrätt 39
Sprida kunskap om kollektivavtalsgranskning 39

Redovisning från arbetsgrupperna **40**
Analysgruppen 40
Metodstödsgruppen 40
Nationella partsamrådsgruppen 41
Kommunikationsnätverket 43
Urvalsgruppen 47

Redovisning av myndighetsgemensamma projekt **50**
Myndighetsgemensam lagringsyta 50
Projekt utstationering 52
Projekt Samverkan utredning av utländska företag (SUUF) 52

Redovisning från regionerna **53**
Regionernas arbete och metodutveckling 53
Operativ verksamhet på centren 57
Människoexploatering 58
Brottsförebyggande arbete 59
Regionala partsamråd 60
Samverkan med satsningen mot organiserad brottslighet (OB-satsningen) 62
Övrig myndighetssamverkan 63
Arbetet framåt 64

Internationellt arbete **65**
European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT) 65
Europeiska arbetsmyndigheten 67
Det nordisk-baltiska samarbetet 69
Övriga europeiska samarbeten 69

Utmaningar **71**
Brist på resurser 71
Uppdrag om information till utsatta arbetstagare bör ges till en utpekad aktör 73
Bristen på stöd till utsatta försvårar arbete mot människohandel och människoexploatering 74

Sammanfattning

Den här rapporten beskriver de åtgärder som har genomförts inom ramen för myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet under 2025. Regeringsuppdraget ”Att inrätta regionala center mot arbetslivskriminalitet och om varaktig myndighetssamverkan” reviderades under 2024 och gäller nu till och med den 31 december 2026.

Under 2025 har de gemensamma myndighetskontrollerna fortsatt att öka jämfört med föregående år. Dessa insatser har lett till att fler brott har kunnat upptäckas och till omfattande ekonomiska återkrav. Utbetalningar om flera miljoner kronor har stoppats eller krävts tillbaka till följd av konstaterade oegentligheter.

De samverkande myndigheterna bedömer risken för arbetslivskriminalitet och arbetskraftsexploatering som fortsatt hög inom branscherna bygg, hotell- och restaurang och skönhetsvård, vilket också återspeglas i utfallet av inspektionerna. Ett långsiktigt och strukturerat arbete mot dessa särskilt utsatta branscher är därför centralt för att värna arbetstagare och upprätthålla konkurrens på lika villkor.

Myndigheterna har fortsatt att utveckla arbetssätten vid de regionala centren mot arbetslivskriminalitet och har också stärkt de nationella och regionala metoderna för att mer effektivt kunna hantera komplex arbetslivskriminalitet, däribland människohandel. Den lagstiftning som har införts på området har haft stor betydelse för möjligheterna att ingripa mot fusk, regelbrott och brottslig verksamhet i arbetslivet och för utvecklingen av ändamålsenliga arbetsmetoder.

Genom förstärkta och mer offensiva kommunikationsinsatser har allmänhetens medvetenhet om arbetslivskriminalitet ökat. Kommunikationsinsatserna har även bidragit till att utsatta arbetstagare i större utsträckning har fått kännedom om sina rättigheter och därigenom kunnat stärka sin ställning på den svenska arbetsmarknaden.

Sammantaget understryker rapporten betydelsen av en väl fungerande myndighetssamverkan i arbetet mot arbetslivskriminalitet. Genom gemensamma prioriteringar, strategier och insatser har arbetet gett tydliga resultat och bidragit till ett tryggare arbetsliv och en arbetsmarknad med sundare konkurrens.

Inledning

Denna redovisning utgör den årliga återrapporteringen av regeringsuppdraget att etablera regionala center mot arbetslivskriminalitet och att utveckla en långsiktig myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet[1] (A2024/01109, A2023/01693 och A2022/00333). Arbetsmiljöverket ansvarar för samordningen och ska senast den 31 mars 2026 återrapportera uppdraget till regeringen. Rapporten har utarbetats i dialog med de myndigheter som ingår i uppdraget.

Arbetslivskriminalitet enligt Delegationen mot arbetslivskriminalitet:

Arbetslivskriminalitet är kvalificerade förfaranden som

- strider mot bestämmelser i författningar eller avtal
- rör arbetslivet.

Vid bedömningen av om ett förfarande är kvalificerat ska särskilt beaktas om förfarandet

- innebär att arbetstagare utnyttjas
- innebär att konkurrensen snedvrids
- utförs i organiserad form eller systematiskt
- är av allvarlig eller omfattande karaktär.

Arbetslivskriminalitet får långtgående konsekvenser för både individer och samhälle. Det leder till mänskligt lidande, en snedvriden konkurrens och betydande ekonomiska förluster, samtidigt som det bidrar till att finansiera organiserad brottslighet. Aktörer som ägnar sig åt arbetslivskriminalitet kombinerar ofta olika former av brott och regelöverträdelser och utnyttjar såväl arbetstagare som välfärdssystem. Sammantaget utgör arbetslivskriminaliteten ett hot mot samhällets funktioner och mot förtroendet för dess institutioner. Att motverka arbetslivskriminalitet är därför av stor vikt för hela samhället. Inga arbetstagare ska utsättas för exploatering på arbetsmarknaden, seriösa företag ska kunna konkurrera på lika villkor och skatter och avgifter måste betalas för att välfärden ska kunna fungera.

1) Arbetslivskriminalitetscenter (AKC) i de sju regionerna. Fortsatt kallat centren.

Att myndigheter samverkar mot arbetslivskriminalitet är en förutsättning för att upptäcka verksamheter där risken för regelöverträdelser är särskilt hög och för att säkerställa att lagar och regler[2] för arbete i Sverige följs. Samverkan är central för att upprätthålla samhällsbärande funktioner och för att värna tilliten till den demokratiska rättsstaten.

Lågkonjunkturen i Sverige har under 2025 bitit sig fast och arbetslösheten ligger på en fortsatt hög nivå.[3] Året har även präglats av internationell oro kopplad till handelstullar, flera krig och konflikter samt säkerhetspolitisk ovisshet vilket har skapat stor osäkerhet på den svenska arbetsmarknaden. I ett sådant läge finns det risk för att situationen utnyttjas av oseriösa aktörer. Behovet av att myndigheter och andra samhällsaktörer fortsätter att möta utmaningarna är därför stort.

2) Undantaget regler som följer av kollektivavtal.

3) https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/arbetsmarknad/utbud-av-arbetskraft/arbetskraftsundersokningarna-aku/pong/statistiknyhet/arbetskraftsundersokningarna-aku-november-2025/ (Hämtad 2026-01-16)

Regeringsuppdraget

Den 14 december 2023 beslutade regeringen att förlänga uppdraget att etablera regionala center mot arbetslivskriminalitet och att säkerställa en varaktig myndighetssamverkan.[4]

Uppdraget omfattade flera delar:

- att driva och utveckla arbetet mot arbetslivskriminalitet vid de regionala centren mot arbetslivskriminalitet
- att planera, genomföra och följa upp myndighetsgemensamma kontroller
- att utveckla metoder för att upptäcka, motverka och förebygga arbetslivskriminalitet, stärka dialogen med arbetsmarknadens parter och sprida information för att öka kunskapen hos allmänhet och utsatta arbetstagare
- att samordna arbetet med den myndighetsgemensamma insatsen mot organiserad brottslighet[5] och även med andra gemensamma myndighetsinsatser när det är relevant och möjligt.

Den 19 september 2024 ändrade regeringen uppdraget. Tidsperioden för uppdraget förlängdes ytterligare, nu till den 31 december 2026, och direktiven justerades.[6]

Myndigheterna ska under denna period fortsätta att successivt utveckla arbetet mot arbetslivskriminalitet, utifrån sina respektive roller och ansvarsområden. Myndigheterna ska utveckla arbetet vid centren för att stärka genomförandet av regeringens prioriteringar och för att bidra till en mer effektiv samverkan mot arbetslivskriminalitet. Myndigheterna ska även när det är relevant samordna verksamheten mot arbetslivskriminalitet med andra myndighetsgemensamma satsningar, exempelvis den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Myndigheterna ska samverka med andra relevanta aktörer för att effektivt bekämpa arbetslivskriminalitet.

---

4) Förlängd tid för uppdraget att inrätta regionala center mot arbetslivskriminalitet och om varaktig myndighetssamverkan, 2023-12-14, A2023/01693.

5) https://polisen.se/om-polisen/polisens-arbete/organiserad-brottslighet/myndighetsgemensam-satsning-mot-organiserad-brottslighet/

6) Ändring av uppdraget att inrätta regionala center mot arbetslivskriminalitet och varaktig myndighetssamverkan, 2024-09-19, A2024/01109.

I det reviderade uppdraget betonas särskilt:

- Myndighetssamverkan ska stärkas för att mer effektivt slå mot kriminell ekonomi, organiserad brottslighet i företagsmiljö, människohandel, människosmuggling och arbetsrelaterad exploatering.
- Insatser mot mer komplexa och systematiska former av arbetslivskriminalitet är prioriterade.
- Arbetet mot strategiskt utvalda arbetsgivare, områden och branscher där problemen är återkommande ska intensifieras.
- Det brottsförebyggande, gränsöverskridande och internationella samarbetet behöver utvecklas för att öka träffsäkerheten och effekten i arbetet.

I övrigt kvarstår regeringens uppdrag oförändrat.

Sedan 2025 är uppdraget även förordningsstyrt. Samtliga deltagande myndigheter har instruktioner för den myndighetsgemensamma satsningen mot arbetslivskriminalitet där det står att de ska delta i arbetet att motverka arbetslivskriminalitet. I Arbetsmiljöverkets instruktion står dessutom att myndigheten ska samordna uppdraget.[7]

Resultat av myndigheternas arbete

För att effektivt motverka arbetslivskriminalitet behöver myndigheternas insatser riktas mot de aktörer, branscher och geografiska områden där risken för brott och regelöverträdelser bedöms vara som störst. När flera myndigheter samverkar och gemensamt kan använda sina respektive verktyg och befogenheter förstärks genomslaget i arbetet.

Myndigheterna genomför samordnade kontroller på arbetsplatser, som även benämns som arbetsplatsinspektioner, där det finns en förhöjd risk för arbetslivskriminalitet. Dessa kontroller är viktiga för att identifiera fusk, brottslig verksamhet och brister i regelefterlevnaden. Samtidigt har de en förebyggande funktion, eftersom myndigheternas närvaro kan bidra till att de som blir kontrollerade blir bättre på att följa reglerna. Utöver arbetsplatsinspektioner genomförs även så kallade skrivbordskontroller, vilka ofta baseras på iakttagelser och resultat från tidigare genomförda inspektioner.

7) Se respektive myndighets förordningsinstruktion.

Samverkan mellan myndigheterna har under 2025 lett till tydliga och mätbara resultat, såsom markant högre återkrav, betydligt fler stoppade utbetalningar, höjda skatter och avgifter samt ett större antal sanktioner riktade mot arbetsgivare. Sammantaget talar detta för att de gemensamma kontrollerna haft ett större genomslag under 2025 än under tidigare år.

Under 2025 har antalet myndighetsgemensamma kontroller ökat jämfört med tidigare år, framför allt arbetsplatsinspektionerna. Kontrollerna har också lett till att myndigheterna har kunnat identifiera och åtgärda brott och regelöverträdelser i större utsträckning än tidigare.

Tabell 1. Sammanställning av myndigheternas åtgärder mot arbetslivskriminalitet

Sammanställning myndighetsåtgärder	Antal/Andel 2025	Antal/Andel 2024	Antal/Andel 2023
Arbetsförmedlingen [I]			
Antal arbetsplatsinspektioner	295	246	264
Antal inledda skrivbords-utredningar om misstänkt felaktig utbetalning	188	171	258
Antal inledda skrivbords-utredningar om misstänkt felaktig utbetalning i ärenden där samverkan skett mellan uppdragen mot arbetsplatskriminalitet och organiserad brottslighet	12		
Antal slutförda skrivbordsutredningar	187	190	235
Andel utredningar som lett till återkrav eller nekad utbetalning	55,1 %	56,8 %	33 %
Summa beslut om återkrav	**11 214 125 SEK**	**16 828 064 SEK**	**6 300 000 SEK**
Summa nekade utbetalningar	**4 129 681 SEK**	**2 273 055 SEK**	**500 000 SEK**
Antal polisanmälningar	4	2	0

Sammanställning myndighetsåtgärder	Antal/Andel 2025	Antal/Andel 2024	Antal/Andel 2023
Arbetsmiljöverket			
Antal besökta arbetsställen	3 446	2 911	2 375
Antal kontroller (totalt)	4 182	3 766	3 090
Antal inspektionsmeddelanden	1 363	1 292	1 377
Antal sanktionsavgifter	732	573	365
Summa sanktionsavgifter	**30 821 340 SEK**	**24 876 776 SEK**	**11 721 365 SEK**
Ekobrottsmyndigheten [II]			
Antal inkomna anmälningar från Skatteverket med ursprung i kontroller i centren	47	17	
Antal inledda förundersökningar av inkomna ärenden från centren	34		
Försäkringskassan			
Antal mottagna underrättelser	558 inkomna varav utredning startats i 543	251 inkomna varav utredning startats i 240	54 enligt FUT
Antal avslutade kontrollutredningar	485	174	39
Andel utredningar som lett till åtgärd	42 %	46 %	41 %
Summa beslut om återkrav	**13 145 580 SEK**	**2 206 495 SEK**	**804 531 SEK**
Antal polisanmälningar	122	30	11
Summa förhindrade felaktiga utbetalningar	**8 260 077 SEK**	**2 116 804 SEK**	–

Sammanställning myndighetsåtgärder	Antal/Andel 2025	Antal/Andel 2024	Antal/Andel 2023
Jämställdhetsmyndigheten [III]			
Antal identifierade potentiella offer för människohandel/ människoexploatering	154	115	84
Migrationsverket [IV]			
Antal individärenden som utretts särskilt utifrån impulser från centren	692	653	–
• Antal av dessa som lett till utredning om att återkalla befintligt tillstånd	147	28	–
• Antal av dessa där ansökan om tillstånd avslagits	29	–	–
• Antal av dessa där efterkontroll av anställningen gjorts	2	22	–
Polismyndigheten [V]			
Antal besökta arbetsställen	2 987	2 340	2 000
Antal arbetsställen med personer utan uppehållstillstånd	154	161	70
Antal arbetsställen med personer utan arbetstillstånd	105	153	100
Antal kontrollerade personer	8 195	6 200	3 500
• Varav personer som befinner sig illegalt i Sverige	127	105	47
• Varav personer som saknar rätt att arbeta i Sverige	196	80	76
• Antal påträffade personer med utvisningsbeslut	30	30	22
• Antal beslut om förvarstagna	183	141	81
• Antal anmälda brott	365	370	300

Sammanställning myndighetsåtgärder	Antal/Andel 2025	Antal/Andel 2024	Antal/Andel 2023
Skatteverket [VI]			
Antal besökta företag	2 502	2 188	1 954
Antal besökta företag som fått kontrollavgift	808	756	613
Antal kontroller av personalliggare och kassaregister	3 592	3 170	2 813
Summa kontrollavgifter	**11 072 500 SEK**	**9 595 000 SEK**	**8 047 500 SEK**
Andel företag (av besökta företag) som fått kontrollavgift	30 %	35 %	31 %
Antal revisioner och skrivbordsutredningar	194	107	42
Summa höjda skatter och avgifter efter revisioner och skrivbordsutredningar	**109 030 000 SEK**	**33 787 000 SEK**	**14 475 000 SEK**
Åklagarmyndigheten [VII]			

I – Arbetsförmedlingens resultat i myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet för 2025 följer samma mönster som tidigare år. Den subventionerade anställningsformen nystartsjobb och orsaksgrunden felaktig lön är fortsatt överrepresenterade i beslut om återkrav eller nekad utbetalning. Felaktig lön innebär att arbetstagaren inte får den ersättning som hen har rätt till. Det kan handla om att arbetsgivaren inte betalar ut full lön, att arbetstagaren inte får ersättning för obekväm arbetstid eller får betala tillbaka delar av sin lön till arbetsgivaren. Bland de nekade utbetalningarna finns en stor andel beslut som grundas i brott mot utlänningslagen vilket avser personer som inte har rätt att arbeta i landet. Felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen kan bidra till att människor utnyttjas på arbetsmarknaden, och samtidigt riskerar skattemedel att hamna hos oseriösa företag och organiserad brottslighet, något som i förlängningen även riskerar att snedvrida konkurrensen på arbetsmarknaden.

II – I Ekobrottsmyndighetens uppdrag ingår inte att delta i arbetsplatsinspektioner, utan fokus ligger på för- och efterarbete.

III – Genom att Jämställdhetsmyndighetens kommunala regionkoordinatorer[8] deltar i arbetsplatsinspektionerna kan personer som är utsatta för människohandel eller människoexploatering få information om sina rättigheter och möjligheter till stöd.

IV – Migrationsverket deltar inte på plats vid arbetsplatsinspektionerna, utan kontrollerna sker före eller efter inspektionerna, alternativt på distans i realtid.

V – Polismyndighetens arbete mot arbetslivskriminalitet rapporteras och följs upp

8) Regionkoordinatorerna fungerar som stöd till Jämställdhetsmyndighetens nationella uppdrag som rör prostitution, människohandel för alla ändamål, människoexploatering och exploatering mot barn.

månadsvis. Uppföljningen är till stora delar manuell. Det finns en betydande risk för att vissa händelser av olika skäl inte rapporteras eller att det som rapporteras tolkas på olika sätt.

VI – Skatteverket har avslutat 194 utredningar under 2025 vilket är en ökning med 87 jämfört med föregående år. Avslutade utredningar resulterade i höjda skatter och avgifter om drygt 109 miljoner kronor. Denna ökning beror både på ett större antal utredningar och på förbättrad träffsäkerhet i urvalen. Skatteverkets kontroller och utredningar har under 2025 även lett till 47 brottsanmälningar till Ekobrottsmyndigheten. Myndigheten har även gjort ett stort antal anmälningar om felaktiga utbetalningar.

VII – Åklagarmyndighetens uppdrag gör att det inte är möjligt för myndigheten att delta i arbetet på centren eller vid de myndighetsgemensamma kontrollerna. Vid inspektionerna uppstår ofta brottsmisstankar som sedan kommer att hanteras av Åklagarmyndigheten, till exempel om människohandel, människoexploatering, arbetsmiljöbrott, miljöbrott, brott mot utlänningslagen eller bidragsbrott. Det är dock i nuläget inte möjligt att urskilja vilka av de ärenden som kommer in till åklagare som härrör från kontrollerna.

Antalet myndighetsgemensamma kontroller har ökat

Under 2025 har Arbetsmiljöverket registrerat totalt 4 182 myndighetsgemensamma fysiska arbetsplatsinspektioner.[9] Det är en ökning från 3 766 kontroller 2024 och 3 090 kontroller år 2023. Polismyndigheten har registrerat 2 987 besökta arbetsplatser inom myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet vilket är en ökning från 2 340 kontroller år 2024 och 2 000 kontroller år 2023. Skatteverket registrerade 2 502 besökta företag under 2025 vilket är en ökning från 2 188 år 2024 och 1 954 under år 2023.

Alla myndigheter är inte med på alla fysiska kontroller, vilket gör att både antalet kontroller och branschfördelningen skiljer sig åt mellan myndigheterna. Det innebär att Arbetsmiljöverkets statistik inte är heltäckande för samtliga kontroller som vidtas inom ramen för myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet.

Arbetsplatsinspektionernas fördelning per bransch

De myndighetsgemensamma arbetsplatsinspektionerna har genomförts i konstaterade riskbranscher, där hotell- och restaurang, bygg och anläggning, handel (bland annat bilverkstäder) och skönhetsvård fortsatt utgör en stor andel av det totala antalet kontroller. Figur 1 visar Arbetsmiljöverkets statistik över branschfördelningen, figur 2 visar Polismyndighetens statistik och figur 3 Skatteverkets statistik. Myndigheterna använder något olika branschindelningar.

9) Avser endast inspektioner där Arbetsmiljöverket deltagit.

Figur 1. Branschfördelning (AV) Antal registrerade myndighetsgemensamma inspektioner för Arbetsmiljöverket fördelat på bransch under åren 2023, 2024 och 2025. Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI) anges inom parentes

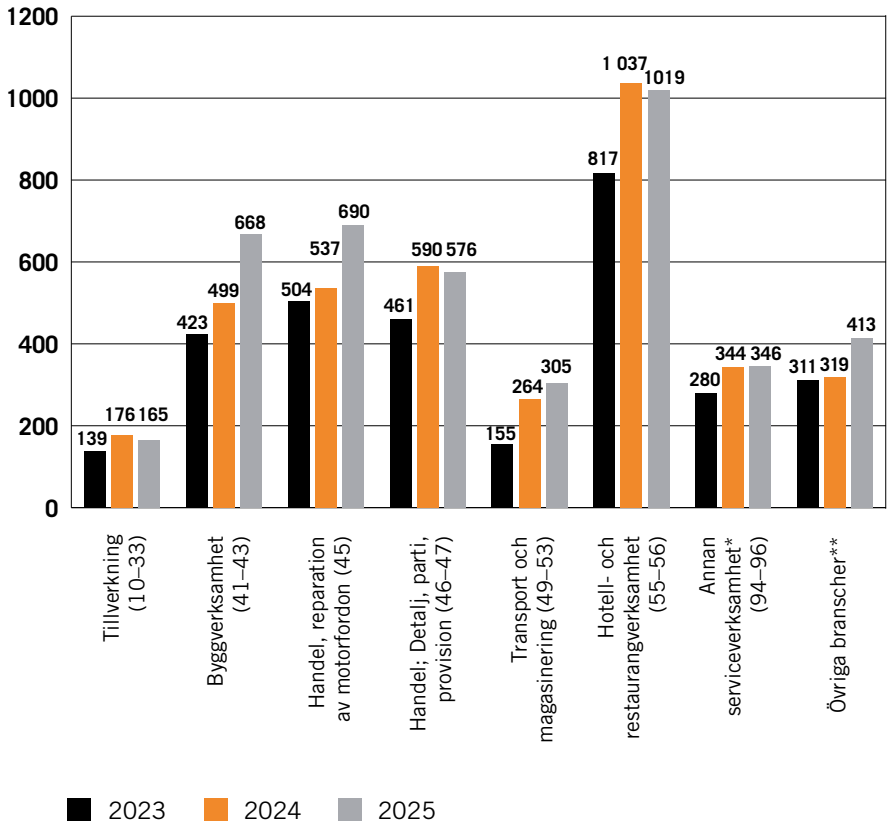

*Annan serviceverksamhet innehåller bland annat hårvård och skönhetsvård.

**Övriga branscher innehåller bland annat grön näring, städ och ej kategoriserade utländska verksamheter.

Figur 2. Branschfördelning (Polismyndigheten) Antal registrerade myndighetsgemensamma inspektioner för Polismyndigheten fördelat på bransch under åren 2023, 2024 och 2025. Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI) anges inom parentes.

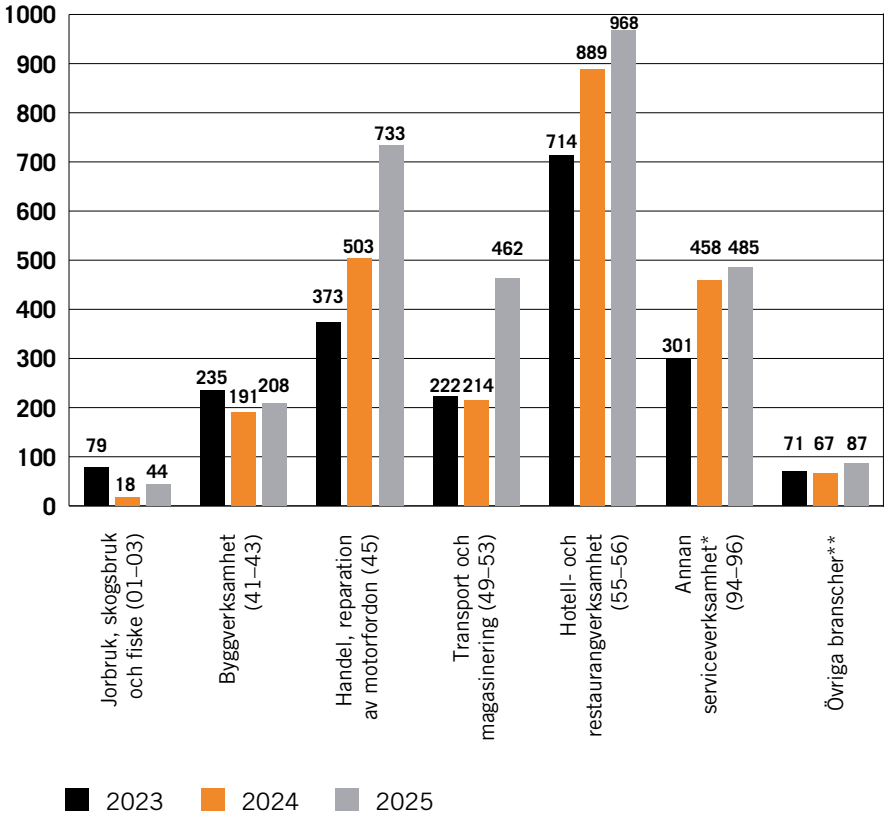

*Annan serviceverksamhet innehåller bland annat hårvård och skönhetsvård.

**Övriga branscher innehåller bland annat grön näring, städ och ej kategoriserade utländska verksamheter.

Figur 3. Branschfördelning (Skatteverket) Antal registrerade myndighetsgemensamma inspektioner för Skatteverket fördelat på bransch under åren 2023, 2024 och 2025. Bransch baseras på av handläggaren angiven bransch utifrån vilken verksamhet som bedrivs och inte på företagets registrerade SNI-kod. **Ej PL-bransch omfattar företagsbesök inom branscher där det finns krav på kassaregister men inte något krav på personalliggare, t.ex. butiker.

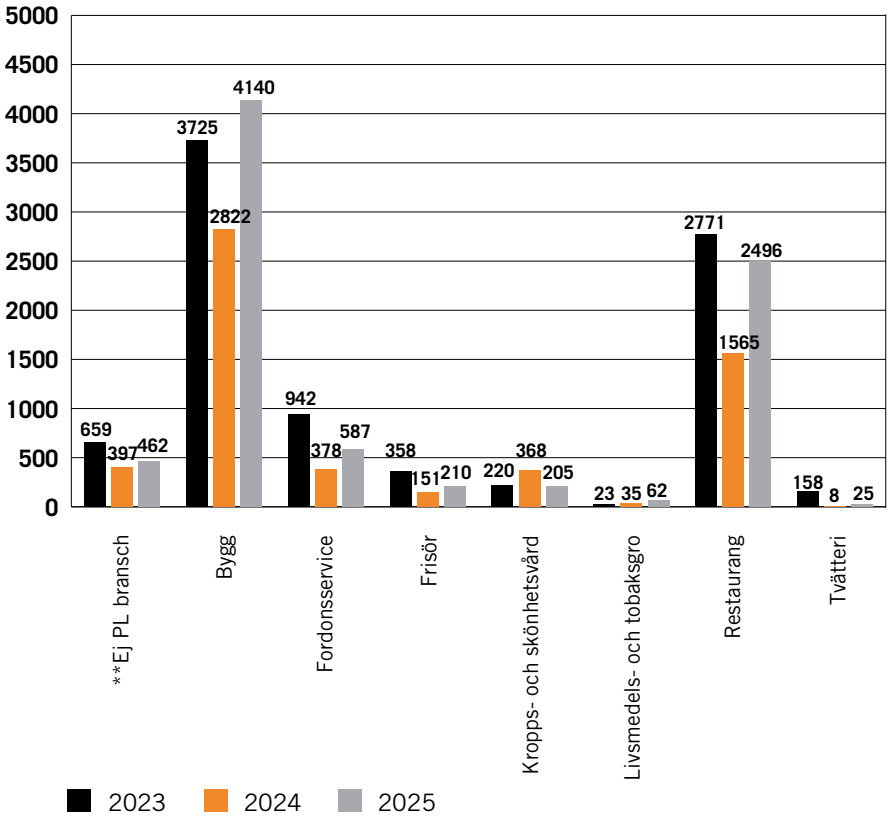

Alla tre myndigheterna fokuserar i hög grad på hotell- och restaurangverksamhet, byggbranschen och reparation av motorfordon. Arbetsmiljöverket har bredare spridning och högre nivåer i fler branscher som t.ex. handel och transport medan Polismyndigheten och Skatteverket har en tydligare koncentration till några få branscher. Den samlade bilden visar att myndigheterna i stor utsträckning riktar sina kontroller mot samma typer av branscher.

Övergripande beskrivning av det myndighetsgemensamma arbetet

Sedan 2024 följs arbetet upp av myndighetschefsgruppen, bestående av generaldirektörer eller andra högre chefer från de samverkande myndigheterna, där Arbetsmiljöverkets generaldirektör är sammankallande. Myndighetschefsgruppens ambition är att den ska träffas två gånger per kalenderår för att försäkra sig om uppdragets framdrift.

Nästa organisatoriska nivå är ett chefsnätverk med chefer från alla samverkande myndigheter. Under 2024 beslutade myndigheterna gemensamt att pausa arbetet i chefsnätverket[10] eftersom myndighetschefsgruppen då hade tillkommit. I början av 2025 beslutade Arbetsmiljöverkets generaldirektör att nätverket skulle startas upp på nytt, framför allt för att få en resursägande grupp inom myndighetssamverkan. Gruppen hade ett första möte i juni 2025 och har sedan sammanträtt ytterligare tre gånger under hösten. Under 2025 har chefsnätverket diskuterat ett förslag för den myndighetsgemensamma strukturen framtaget av Arbetsmiljöverket. Arbetsmiljöverkets chefsrepresentant är sammankallande i chefsnätverket.

Den nationella samverkansgruppen (tidigare kallad styrgruppen) har sammanträtt regelbundet under 2025, en gång per månad. Gruppens huvudsakliga uppgifter är att lösa frågor inom myndighetssamverkan som behöver angripas på en nationell nivå, följa arbetsgruppernas arbete och vara en länk till respektive myndighet. Gruppens arbete bedrivs i stor utsträckning mellan mötena i olika konstellationer beroende på frågans art. Arbetsmiljöverkets nationella samordnare är sammankallande i den nationella samverkansgruppen.

Under året har omfattande diskussioner förts, både i chefsnätverket och i den nationella samverkansgruppen, om styrningen av uppdraget och om återrapportering och uppföljning av det myndighetsgemensamma arbetet. Diskussionerna behöver fortsätta under 2026, men det finns redan nu enighet om att det behövs tydligare nationell styrning och en mer strukturerad återrapportering från regionerna och arbetsgrupperna.

10) Respektive myndighet avgör vilken chef som är bäst lämpad att företräda myndigheten i nätverket.

Arbetsmiljöverket har under 2025 inrättat ett kansli för att underlätta samordningen av det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet. Kansliet har påbörjat ett arbete med hur återrapporteringen kan genomföras och hur respektive myndighets resultat kan följas upp kontinuerligt.

Figur 4. Organisationskarta över det myndighetsgemensamma arbetet.

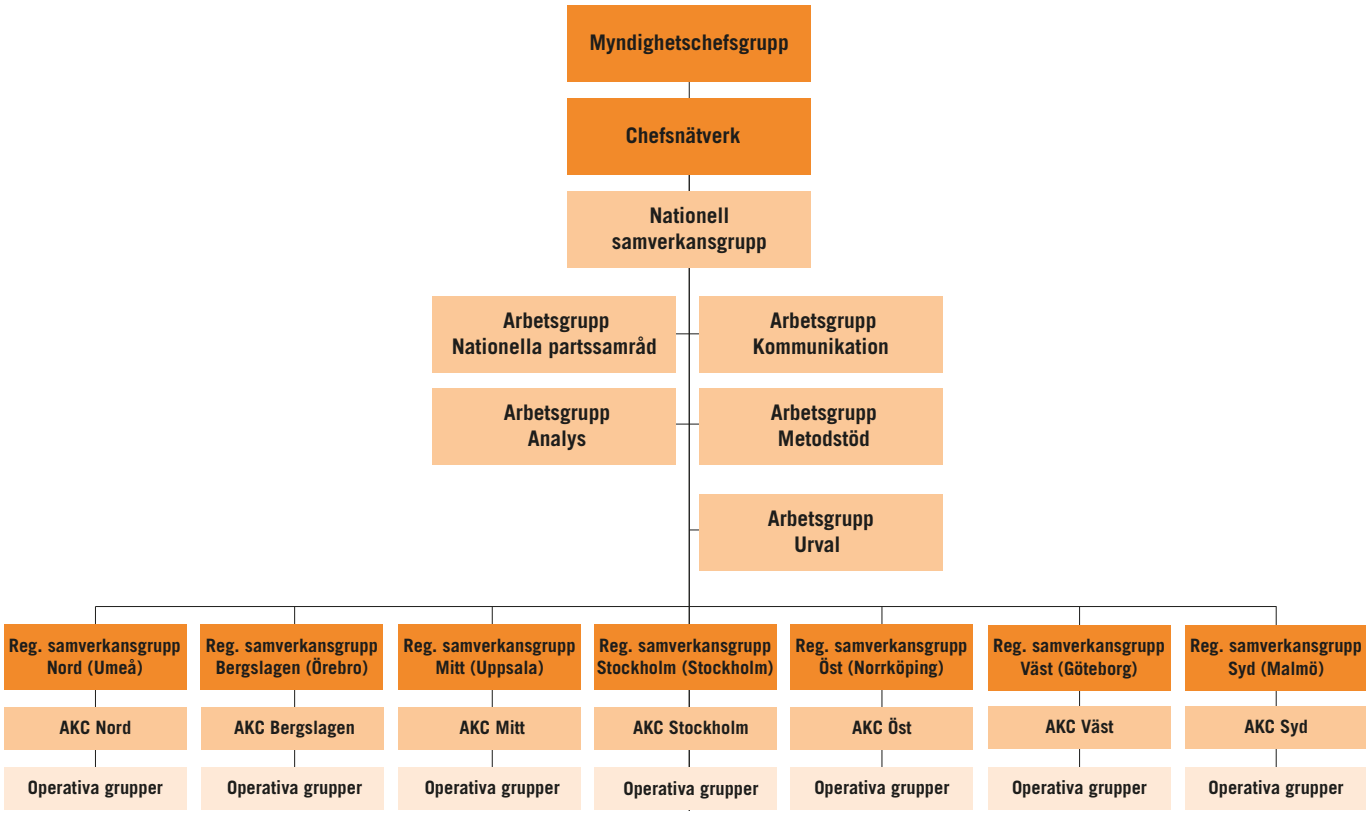

Myndigheternas arbete 2025

I det här avsnittet redovisar vi hur varje myndighet har arbetat inom uppdraget under 2025.

Arbetsförmedlingen fokuserade på subventionerade anställningar

Arbetsförmedlingens arbete inom myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet är i huvudsak inriktat på kontroller av arbetsgivare som har olika typer av subventionerade anställningar, till exempel nystartsjobb eller lönebidrag. Arbetsförmedlingen började under 2025 använda ett nytt ärendehanteringssystem för att effektivisera informationsdelningen mellan uppdraget mot arbetslivskriminalitet och andra delar av kärnverksamheten. Ärendehanteringssystemet standardiserar informationsdelningen och bidrar därmed till en mer enhetlig hantering av ärendena.

Arbetsförmedlingen genomförde 2025 riktade informationsinsatser för att öka kunskapen om arbetet mot välfärdsbrottslighet och felaktiga utbetalningar. Målgrupp för insatserna var både den egna kärnverksamheten och externa intressenter. En kanal för informationen var Arbetsförmedlingens nyhetsbrev, som har cirka 250 000 prenumeranter. Där publicerades en serie artiklar som beskriver hur Arbetsförmedlingen arbetar för att motverka arbetslivskriminalitet och felaktiga utbetalningar. Arbetsförmedlingen arbetar även för att arbetsgivare i högre grad ska kunna göra rätt och bidra till att förebygga arbetslivskriminalitet.

Internt fortsätter Arbetsförmedlingen att utveckla tipshantering, arbetsflöden och utredningsmetodik för att öka träffsäkerheten i ärenden om misstänkt felaktiga utbetalningar. Arbetsförmedlingen utvecklar även en statistisk modell som syftar till att identifiera arbetsgivare som har stöd från myndigheten och som bedöms ha en förhöjd risk för arbetslivskriminalitet. Målet är att modellen ska bidra till ett större och mer träffsäkert ärendeunderlag, både för myndigheten själv och för myndighetssamverkan på centren.

Arbetsmiljöverket har en samordnande roll

Arbetsmiljöverket deltog under 2025 i myndighetsgemensamma arbetsplatsinspektioner och genomförde även egna inspektioner mot arbetslivskriminalitet. Förutom det hade Arbetsmiljöverket som samordnande myndighet för det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet många kontakter med externa parter. Arbetsmiljöverket är inte sällan den första vägen in till myndighetssamverkan när olika organisationer vill samverka eller lära sig mer om arbetet mot arbetslivskriminalitet. Under 2025 har myndigheten bland annat

- deltagit i möten med det operativa rådet för satsningen mot organiserad brottslighet för att utbyta erfarenheter och berätta om myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet
- samverkat med Trafikverket för att förbättra kontakterna mellan centren och Trafikverkets regionala representation i syfte att stärka Trafikverkets förmåga att följa upp sina upphandlingar
- samverkat med de ansvariga inom Tullverket och Polismyndigheten för ett av problemområdena inom satsningen mot organiserad brottslighet
- informerat om det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet för Fackligt center för papperslösa
- berättat om det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet och utmaningarna med informationsdelning inom myndighetssamverkan inom ramen för de utbildningar som tas fram av Sverige mot organiserad brottslighet, SMOB[11]
- informerat om det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet för Gröna arbetsgivare
- träffat MUR[12]-kansliet regelbundet för att dela erfarenheter och uppdatera varandra om hur arbetet inom respektive myndighetssamverkan fortskrider.

11) Sverige mot organiserad brottslighet, www.csmob.se

12) Motståndskraft hos utbetalande och rättsvårdande myndigheter mot missbruk och brott i välfärdssystemen, https://www.forsakringskassan.se/myndigheter-och-samarbetspartner/samarbeten-och-samarbetspartner/initiativet-mur

I organisationen för det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet finns arbetsgrupper för kommunikation, metodstöd, urval, analys och nationella partsamråd. Arbetsmiljöverkets nationella samordnare håller regelbundna avstämningar med samtliga sammankallande för arbetsgrupperna.

Vidare arbetade Arbetsmiljöverket under 2025 med att utveckla sin samordnande roll för att bättre kunna hantera de utmaningar som kan uppstå. Bland annat anställde Arbetsmiljöverket ny personal för att inrätta ett kansli och på det sättet stärka samordningen av det myndighetsgemensamma uppdraget.

Arbetet med att motverka arbetslivskriminalitet omfattar hela myndighetens verksamhet vilket innebär analys, regelgivning[13], juridik, kommunikation och inspektion.

Arbetsmiljöverket har tilldelats statsbidrag för sitt uppdrag som ansvarig myndighet för förordning (2018:1404) om statsbidrag till arbetsmarknadens parter för att främja kunskapsutbyte och samverkan med myndigheter i syfte att motverka brott och andra regelöverträdelser i arbetslivet. Syftet med uppdraget är att arbetsmarknadens parter ska delta i att utveckla metoder för myndighetsgemensamma kontroller för att motverka brott och andra regelöverträdelser i arbetslivet.

En viktig uppgift i arbetet mot arbetslivskriminalitet är att kontrollera att reglerna för utstationering följs. Av det skälet provade Arbetsmiljöverket under 2025 nya sätt att arbeta på inom ramen för det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet. Bland annat hade Arbetsmiljöverket vid större myndighetsgemensamma kontrollinsatser som omfattade många arbetstagare från andra länder dels haft med utstationeringshandläggare i fält, dels haft en utstationeringshandläggare ”back office” som sökte i utstationeringsregistret.

13) Till exempel har Arbetsmiljöverket bistått Sveriges kommuner och regioners upphandlingsorganisation Adda med hur de kan formulera krav kopplade till medicinska kontroller vid upphandlingar.

Ekobrottsmyndigheten: fokus på kvalificerad ekonomisk brottslighet

Ekobrottsmyndighetens arbete mot arbetslivskriminalitet prioriterar kvalificerad ekonomisk brottslighet där företag används som brottsverktyg. Denna prioritering gäller såväl i myndighetssamverkan som i myndighetens ordinarie arbete att förebygga, upptäcka, avbryta, utreda och lagföra ekonomisk brottslighet. Ekobrottsmyndigheten har inget tillsyns- eller kontrolluppdrag och deltar därför inte vid de myndighetsgemensamma kontroller som genomförs av centren.

Av Ekobrottsmyndighetens lägesbild för år 2025 framgår att den kvalificerade ekonomiska brottsligheten blir allt mer komplex och inte är begränsad till någon specifik bransch eller region. Brottsligheten finns där det finns stora vinster att göra och där myndigheters tillsyn och kontroll är begränsad.

Ekobrottsmyndigheten levererar underlag till centren om företag som bedriver kvalificerad ekonomisk brottslighet. Ekobrottsmyndigheten väljer ut fall där de bedömer att

- kontroller genom centren är det som har störst effekt på brottsligheten
- det finns organiserad brottslighet
- vinsterna är stora.

När de samverkande myndigheterna bearbetar resultatet från dessa kontroller leder det i vissa fall till brottsanmälningar som Ekobrottsmyndigheten utreder. Under 2025 tog Ekobrottsmyndigheten emot ett ökat antal anmälningar från Skatteverket som hade sitt ursprung i centrens kontroller. Förundersökningar inleddes i en majoritet av dessa anmälningar. Dessutom utreder Ekobrottsmyndigheten flera ärenden om arbetslivskriminalitet som inte härrör från centren. Inom ramen för sitt kärnuppdrag utreder Ekobrottsmyndigheten ärenden om undandragen skatt som beror på oredovisade inkomster i företag som verkar inom riskbranscher för arbetslivskriminalitet.

Förebyggande arbete mot arbetslivskriminalitet

Myndigheter, kommuner och regioner genomför, enligt Upphandlingsmyndigheten, offentliga upphandlingar för mer än 1 000 miljarder kronor årligen. Det är ett omfattande belopp. Dessutom finns sårbarheter i regelverken för upphandling och informationsdelning och det saknas ofta uppföljning och kontroll. Det finns alltså både incitament och möjligheter för kriminella att begå brott. Ekobrottsmyndigheten gav under 2025, liksom tidigare år, stöd till upphandlande organisationer som vill utveckla sina arbetssätt för att förebygga sårbarheterna. Ekobrottsmyndigheten vidareutvecklade även sin tidigare framtagna checklista för att undvika oseriösa aktörer i affärer[14] genom en vägledning till hur och var relevant information kan inhämtas vid riskkontroller.[15]

Ambitionshöjning och synergier med arbetet mot den organiserade brottsligheten

Ekobrottsmyndigheten har inlett ett arbete för att ytterligare stärka den egna förmågan att bekämpa arbetslivskriminalitet genom insatser för att höja kunskapen och skapa en gemensam förståelse för

- hur kriminaliteten ser ut och bäst kan bekämpas
- vilket arbete som genomförs inom ramen för samverkan.

Ekobrottsmyndigheten har också inlett ett internt arbete för att stärka förmågan och effekten av de myndighetsgemensamma uppdragen. Målet är bättre samordning och koordinering på olika organisatoriska nivåer i arbetet mot arbetslivskriminalitet och organiserade brottslighet.

Intern utbildningsinsats om arbetslivskriminalitet

Samtliga medarbetare på ekobrottskamrarna inom utredning och lagföring, de polisoperativa enheterna och brottsförebyggande kansliet har getts möjlighet att ta del av ett kunskapsseminarium om arbetslivskriminalitet. Seminariet syftade till att öka medarbetarnas kunskap och förståelse, och därmed stärka myndighetens förmåga att bli bättre på att hantera arbetslivskriminalitet.

---

14) Ekobrottsmyndigheten, Vet du vem du gör affärer med? – Undvik oseriösa aktörer, 2022. https://www.ekobrottsmyndigheten.se/wp-content/uploads/2022/08/checklista-elektronisk-formular.pdf

15) Ekobrottsmyndigheten, Till dig som gör affärer och upphandlingar – en vägledning till noggranna kontroller. 2025. https://www.ekobrottsmyndigheten.se/wp-content/uploads/2025/03/ebm-vagledning-till-noggranna-kontroller.pdf

Försäkringskassan: fler underrättelser och fler åtgärder

Försäkringskassan tog under 2025 emot betydligt fler underrättelser inom det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet än 2024. Dessa underrättelser ledde dessutom i högre grad än tidigare till åtgärder och polisanmälningar av misstänkta bidragsbrott. Sammantaget innebar myndighetens arbete under 2025 hårdare slag mot den kriminella ekonomin. Ökningen av antalet ärenden har dessutom gett Försäkringskassan möjlighet att tydligare se på vilket sätt arbetslivskriminaliteten hänger ihop med utnyttjandet av social- och arbetslöshetsförsäkringen.

Under 2025 redovisade Försäkringskassan ett regeringsuppdrag om att utveckla arbetet med att utföra kontroller av A1-intyg vid de myndighetsgemensamma arbetsplatsinspektionerna. Ett A1-intyg är ett dokument som visar att en person omfattas av socialförsäkringen i sitt hemland när personen arbetar i ett annat EU/EES-land eller Schweiz. Ett felaktigt utfärdat A1-intyg kan innebära att en arbetsgivare påförs krav om att betala in skatt- och arbetsgivaravgift om flera hundra tusen kronor per år och anställd.

I Försäkringskassans uppdrag ingick bland annat att redogöra för hur kontroller av A1-intyg kan utformas, eventuella hinder som kan finnas för att utföra sådana kontroller och att föreslå hur dessa hinder kan undanröjas. Några av Försäkringskassans slutsatser i redovisningen var bland annat följande:

- Ingen av de myndigheter som deltar i det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet anser sig ha uppdrag eller befogenhet att kontrollera A1-intyg i samband med arbetsplatsbesök.
- Skatteverket bedömer att de har lagstöd för att begära in A1-intyg i samband med vissa av sina fördjupade skatteutredningar. Tidigare genomförda granskningar har visat att det finns potential för många fler fördjupade skatteutredningar än vad som görs idag.
- Genom att fokusera arbetsplatsinspektioner på kontroll av A1-intyg i större utsträckning bör de samverkande myndigheterna kunna nå betydande och långsiktiga effekter för att motverka komplex och organiserad arbetslivskriminalitet.
- Uppdraget att kontrollera A1-intyg behöver tydliggöras och riktas till en utpekad myndighet, som ges lagstöd för uppdraget.
- Försäkringskassan bör få i uppdrag att digitalisera sin hantering av A1-intyg.

Jämställdhetsmyndigheten har en expertroll

Jämställdhetsmyndigheten bidrog även under 2025 till det myndighetsgemensamma arbetet med expertkunskap och metodutveckling om att motverka människohandel och människoexploatering. Det skedde dels i det löpande arbetet i de nationella arbetsgrupperna, dels genom regionkoordinatorerna som arbetar på regional nivå knutna till centren.

Jämställdhetsmyndigheten bidrar också till myndighetssamverkan genom särskilda projekt med fokus på kunskapsproduktion och metodutveckling. Tre exempel under 2025 var

- en intervjustudie med fokus på centrens arbete
- ett kunskapsstöd om människohandel för tvångsarbete och annan arbetskraftsexploatering
- samordningsforumet Task Force Thai.

Intervjustudie visar på goda, men informella, arbetssätt

Under hösten har Jämställdhetsmyndigheten utfört en intervjustudie med 17 personer: medarbetare från Arbetsmiljöverket, Polismyndigheten och regionkoordinatorer. Personerna som intervjuats arbetar på centren eller medverkar vid arbetsplatsinspektioner. Syftet med intervjustudien var att få förståelse för hur det myndighetsgemensamma arbetet mot människohandel och människoexploatering ser ut i dagsläget, att fånga upp bra arbetssätt och att identifiera vilka behov det finns för metodutveckling och kunskapshöjning.

Intervjustudien visade att det finns goda exempel på myndighetsgemensamma arbetssätt inom samverkan, men att dessa arbetssätt sällan är systematiserade eller inskrivna i rutiner. Framgångsfaktorerna är idag ofta person- och situationsbundna och behöver standardiseras. Gemensamma målbilder och tydligare styrning kan skapa förutsättningar för ett mer effektivt arbete mot människohandel och människoexploatering. Slutligen visade intervjustudien att fortsatta kunskapshöjande insatser och möjligheter för erfarenhetsutbyte över regionerna behövs.

Nytt kunskapsstöd om arbetskraftsexploatering

Jämställdhetsmyndigheten tog under 2025 fram ett kunskapsstöd om arbetskraftsexploatering. Kunskapsstödet finns i två versioner: en fördjupad kunskapsöversikt med frågor och svar samt en kortfattad broschyr riktad till alla yrkesverksamma som kan komma i kontakt med arbetskraftsexploatering. Kunskapsstödet har tagits fram i samarbete med Europeiska institutet för kriminalpolitik (HEUNI), som verkar i anslutning till FN. Materialet riktar sig till yrkesverksamma som vill förstå, förebygga och identifiera arbetskraftsexploatering. Under 2026 kommer Jämställdhetsmyndigheten att informera om kunskapsstödet och genomföra kunskapshöjande insatser utifrån det. Insatserna kommer bland annat att riktas till myndigheterna inom samverkan mot arbetslivskriminalitet.

Task Force Thai – kraftsamling mot arbetskraftsexploatering

I september arrangerade Jämställdhetsmyndigheten en förstärkt samverkan, en så kallad "Task Force", som var inriktad på arbetskraftsexploatering på thaimassagesalonger. Syftet var att stärka samverkan och utveckla gemensamma arbetssätt för att bättre förebygga och bekämpa människohandel och arbetskraftsexploatering inom thaimassagesalonger. Flera myndigheter inom det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet deltog tillsammans med länsstyrelser, yrkesförbund och representanter från civilsamhället.

Arbetet med arbetsplatsinspektioner var ett centralt ämne under samverkansdagarna. Flera viktiga utvecklingsområden lyftes fram, till exempel behovet av bättre samverkan inför inspektioner, större fokus på brottsofferperspektivet och arbete med lokala och regionala brottsförebyggande lägesbilder. Resultatet från Task Force Thai är dels en gemensam lägesbild kring problematiken, dels förslag på åtgärder. Vissa åtgärder kan enskilda myndigheter själva vidta, andra kräver myndighetssamverkan, och vissa behöver större strukturella eller rättsliga förändringar för att kunna genomföras.

Migrationsverket bidrar med information

Migrationsverket bidrar med tips om enskilda företag där oegentligheter har upptäckts, men också med större riskbaserade urval av arbetsgivare som används i planeringen inför arbetsplatsinspektioner. Migrationsverket har ofta värdefull och detaljerad information om arbetsgivare och arbetstagares anställningsförhållanden. Informationen bidrar både till träffsäkra inspektioner och som underlag i de andra myndigheternas fortsatta kontrollarbete.

Den information om arbetsgivare som kommer Migrationsverket till del genom det myndighetsgemensamma arbetet och inspektionerna har betydelse för Migrationsverkets prövning av uppehålls- och arbetstillstånd. Information från samverkan kan leda till återkallande av pågående uppehållstillstånd och avslag på nya ansökningar kopplade till den kontrollerade arbetsgivaren. Genom att inte ge tillstånd tillarbetsgivare som inte följer reglerna bidrar Migrationsverket till det brottsförebyggande arbetet.

Migrationsverket deltar inte på plats vid arbetsplatsinspektionerna utan gör i stället så kallade skrivbordskontroller. Skrivbordskontrollerna genomförs inför och efter kontroll och ibland även på distans i realtid.

Polismyndigheten utbildar om arbetslivskriminalitet

Polismyndigheten fortsatte under 2025 att utveckla sin förmåga kopplad till det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet. Bland annat utvecklar Polismyndigheten arbetet mot människohandel och människoexploatering samt mot gränsöverskridande brottslighet.

Nationell polisintern konferens mot arbetslivskriminalitet

Representanter från varje polisregion bjöds in till en konferens under två dagar i Stockholm i september. Målgruppen var medarbetare som arbetar med det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet som representanter för de regionala samverkansgrupperna (RSA), regionala samordnare för centren, personal från underrättelsetjänsten och personal från gränspolisen. Syftet med konferensen var att utveckla Polismyndighetens arbete mot arbetslivskriminalitet. Föreläsare och information blandades med erfarenhetsutbyte, övningar och gruppdiskussioner.

Digitala föreläsningar om samverkan

Under året anordnade Polismyndigheten två digitala föreläsningar som riktade sig till polisiär personal som arbetar inom det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet respektive inom satsningen mot organiserad brottslighet. Syftet med aktiviteterna var att öka samverkansförmågan inom och mellan dessa regeringsuppdrag.

Polismyndighetens människohandelsutbildning

För att öka kunskapen om arbetslivskriminalitet kopplat till människohandel och människoexploatering håller de polisiära nationella samordnarna årligen en lektion på Polismyndighetens människohandelsutbildning.

Skatteverket utvecklar internt och externt samarbete

Skatteverkets arbete mot arbetslivskriminalitet utgår från brottsbekämpningsavdelningen som har varit på plats sedan hösten 2024. Myndigheten hade under 2025 ett ökat fokus på att förstärka samarbetet mellan regeringsuppdragen mot arbetslivskriminalitet och mot organiserad brottslighet. Exempelvis samarbetade medarbetare om ärenden där det var möjligt. Skatteverket utvecklade även samarbetet mellan olika verksamhetsgrenar, till exempel delar av folkbokföringen.

Den förbättrade förmågan att samarbeta internt berikar även samarbetet inom det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet. Skatteverket använde exempelvis interna experter inom internationell A-skatt i en informationsinsats riktad till samtliga center gällande samordningsnummer där det finns kända risker. Ett annat exempel är att Skatteverkets expert informerade medarbetarna på ett center om iakttagelser och risker som Skatteverket hade uppmärksammat vid skatteutredningar på företag verksamma inom Grön näring.

Fortsatt effektivisering efter sekretesslättnader

Under 2024 kom lättnader i sekretessbestämmelserna. Sedan dess har Skatteverket en central roll i det gemensamma arbetet med riskbaserade urval och analyser. Skatteverket levererade under 2025 över 175 beställningar till centren, som använde myndighetens omfattande informationsunderlag inför arbetsplatsinspektioner och för att identifiera företag att utvärdera. Ett exempel är samarbetet med Migrationsverket, där individuppgifter från Skatteverket möjliggjorde träffsäkra insatser mot personer utan uppehållstillstånd. Även Försäkringskassan har kunnat påbörja utredningar direkt utifrån Skatteverkets dataleveranser.

Skatteverkets nya möjligheter till informationsdelning bidrar mycket till övriga myndigheters arbete och Skatteverket lägger därför ner mer resurser på informationsdelning. Effekten är visserligen svår att mäta men Skatteverket vet genom återkoppling från andra myndigheter att informationen har bidragit till exempelvis återkrävda belopp och avvisningar. Samtliga Skatteverkets samordnare på centren fick under 2025 en krypterings- och filhanteringsprogramvara, vilket förhoppningsvis kommer att möjliggöra ännu effektivare informationsutbyte mellan myndigheterna.

På centret i Stockholm har Skatteverket tagit initiativ till att digitalisera och effektivisera arbetet genom att skapa en struktur som kan hantera stora mängder data. Skatteverket har tagit fram riskindikatorer, skapat en efterkontrollsrutin samt bidragit till metodutveckling för förbättrad återrapportering efter arbetsplatsinspektioner. Arbetssättet kommer att utvärderas för att se om det kan implementeras på fler center.

Samordning och information

Skatteverket deltog på Task Force Thai vars fokus var thaimassagesalonger. Efter den insatsen har behov av metodstöd i arbetet mot människohandel och människoexploatering lyfts till NSA, den nationella samverkansgruppen. Skatteverket kontrollerade under 2025 även massagessalonger inom det europeiska samarbetet mot organiserad brottslighet EMPACT[16]. De kontrollerna resulterade i att Skatteverket utredde ett antal företag. Skatteverket bjöd in Polismyndigheten för att informera om människoexploatering, vilket gav inspiration för skatteutredningarna.

Skatteverket deltog i panelsamtal i Almedalen för att lyfta fram problematiken kring arbetslivskriminalitet, kriminell ekonomi och för att informera om hur företag kan motverka möjliggörare.

Skatteverket utbytte under 2025 erfarenheter med Försäkringskassan i syfte att effektivisera arbetet med att motverka felaktiga utbetalningar. Genom att exempelvis tillföra uppgift om identifierade löntagare och lön per månad på angivna företag har det bidragit till mer träffsäkra urval hos både Försäkringskassan och Migrationsverket.

16) EU-samarbetet EMPACT (European Multidiciplinary Platform Against Criminal Threats) är en process för EU:s medlemsländer att gemensamt arbeta mot allvarlig organiserad brottslighet. https://polisen.se/om-polisen/internationell-verksamhet/verksamhet-inom-eu/europeiskt-samarbete-mot-organiserad-och-grov-brottslighet/

Åklagarmyndigheten utreder och lagför efter kontrollerna

Åklagarmyndigheten deltar i den strategiska samverkan som sker i den nationella samverkansgruppen. i chefsnätverket och i de regionala samverkansgrupperna. Myndigheten medverkar inte i kontrollverksamheten eller i den operativa verksamhet som sker i de regionala centren mot arbetslivskriminalitet utan utreder och lagför brottslighet som anmäls efter kontrollerna. På Åklagarmyndigheten arbetar en person på heltid med att utföra arbetsuppgifter inom ramen för regeringsuppdraget mot arbetslivskriminalitet.

Fokus i samverkan under 2025 var framför allt på människohandel och människoexploatering. Den person som arbetar på heltid mot arbetslivskriminalitet arbetade under året främst, men inte bara, mot människohandel och människoexploatering. Arbetet var bland annat inriktat på samverkan med Polismyndigheten och Jämställdhetsmyndigheten, utbildningsinsatser och metodstöd.

Det finns för tillfället ingen möjlighet att se vilka av Åklagarmyndighetens ärenden som härstammar från det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet. Under året handlade myndigheten åtminstone tre ärenden som hade sitt ursprung i det myndighetsgemensamma arbetet: ett fall av människoexploatering på en gård[17] och två fall av människoexploatering på en thaimassagesalong i kombination med grovt koppleri. Alla tre ärendena hade fokus på exploatering under uppenbart orimliga villkor. Endast ett av dessa ledde till fällande dom. Den tilltalade dömdes för grovt koppleri och två fall av människoexploatering till tre års fängelse och belades med fem års näringsförbud. Den målsägande tilldömdes skadestånd för kränkning med sammanlagt 130 000 kronor. Åklagaren yrkade på att domstolen skulle förverka den ekonomiska fördel som uppkommit i verksamheten till följd av det grova kopplеriet. Förverkandet fastställdes till 637 000 kronor.

Åklagarmyndigheten publicerade under året en rättslig vägledning om människohandel och människoexploatering. Vägledningen syftar till att tillhandahålla ett övergripande stöd för identifiering av människohandel och människoexploatering samt att ge åklagare stöd och vägledning i den inledande handläggningen av sådana ärenden. Åklagarmyndigheten arbetar nu med att ta fram en rättslig vägledning med arbetsnamnet ”Koppleri och köp av sexuell handling”

17) Domen är överklagad till Hovrätten över Skåne och Blekinge, mål B 5208-25.

samt brottens koppling till människohandel som handlar om multipel exploatering, det vill säga att personer exploateras på flera sätt.

Åklagarmyndigheten köpte under 2025 in Liza Alexandrova-Zorinas bok *De livegnas land – den undre världen som bygger Sverige* och delade ut den till myndighetens deltagare i de regionala samverkansgrupperna samt vissa nyckelåklagare på Riksenheten mot organiserad brottslighet och Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål. Syftet var att uppmärksamma situationen för de som utsätts för arbetslivskriminalitet och att visa vilka brott som kan förekomma i och kring arbetslivskriminalitet.

Nedlagda resurser och användning av särskilt fördelade medel

Avsnittet beskriver hur mycket arbetstid de samverkande myndigheterna har lagt på arbetet mot arbetslivskriminalitet, beräknat i årsarbetskrafter. Här redovisas också hur de särskilt fördelade medlen har använts. Figur 5 visar hur många årsarbetskrafter som de samverkande myndigheterna har använt i arbetet mot arbetslivskriminalitet. Diagrammet ger en övergripande bild av hur resurserna fördelas mellan myndigheter med olika uppdrag och verksamhetsomfattning.

Figur 5. Använda årsarbetskrafter per myndighet

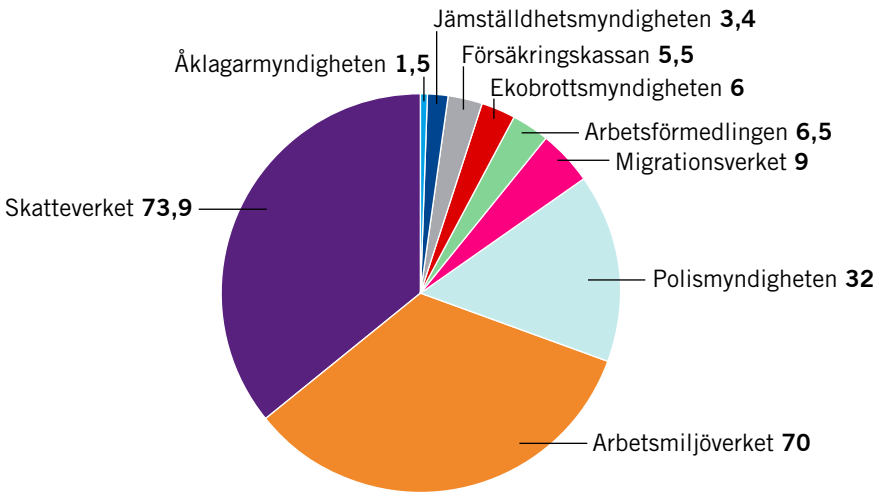

Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen avsatte under året cirka 6,5 årsarbetskrafter, motsvarande cirka 11 700 arbetstimmar för uppdraget. Det innefattar deltagande i myndighetsgemensamma strategiska och operativa arbetsgrupper, internt utvecklingsarbete och utredningar av ärenden.

Medlen för genomförande har främst använts till personal- och resekostnader.

Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket hade under 2025 omkring 70 årsarbetskrafter engagerade i arbetet mot arbetslivskriminalitet, både i myndighetsgemensamma insatser och i samordningen av det gemensamma uppdraget. De 40 miljoner kronor som var öronmärkta för Arbetsmiljöverkets riktade insatser finansierade bara delar av den verksamhet

som bedrevs under året. Den faktiska satsningen var avsevärt större, eftersom arbetet mot arbetslivskriminalitet var ett av Arbetsmiljöverkets mest prioriterade områden under 2025.

Ekobrottsmyndigheten

Ekobrottsmyndigheten avsatte 2025 cirka 6 årsarbetskrafter till verksamhet direkt kopplat till arbetsgrupper i regeringsuppdraget och i centren.

Stora resurser har lagts på utredningar av brott med inriktning mot arbetslivskriminalitet genom att utreda ett flertal ärenden som anmälts till Ekobrottsmyndigheten efter kontroller i centren samt ett stort antal utredningar avseende skatteundandragande som anmälts till Ekobrottsmyndigheten av andra ingivare rörande aktuell brottslighet. Det finns för närvarande inte tekniska möjligheter att bedöma den exakta resurstid som lagts på utredningsverksamheten.

Ekobrottsmyndigheten bedrev under 2025 även ett omfattande brottsförebyggande arbete och informerade internt i syfte att öka sin förmåga. Sammantaget innebär det att de riktade medel Ekobrottsmyndigheten har erhållit finansierar en del av de resurser myndigheten lagt på uppdraget att motverka och utreda ärenden rörande arbetslivskriminalitet.

Försäkringskassan

Försäkringskassan redovisade under 2025 nedlagd arbetstid motsvarande 5,5 årsarbetskrafter för sitt arbete med arbetslivskriminalitet. Försäkringskassans medarbetare har arbetat på strategisk nivå genom att delta i olika styr- och arbetsgrupper på nationell och regional nivå. Medarbetarna har också arbetat på operativ nivå genom bemanning i centren med arbetsplatsinspektioner och skrivbordskontroller. Försäkringskassans arbete i regeringsuppdraget samordnas internt av en nationell samordnare.

Jämställdhetsmyndigheten

Jämställdhetsmyndigheten och regionkoordinatorerna la totalt cirka 3,4 årsarbetskrafter på uppdraget mot arbetslivskriminalitet under 2025. Ungefär 1,2 av dessa var fördelade på tre utredare och en kommunikatör på Jämställdhetsmyndigheten. De använde arbetstiden till arbete i de nationella arbetsgrupperna inom samverkan, samordning av regionkoordinatorerna, planering och utförande av människohandelsutbildning till de regionala samverkansgrupperna, genomförande av en intervjustudie om gemensamma arbetssätt mot människohandel, administrativt arbete och kommunikation. De 2,2 årsarbetskrafter som regionkoordinatorerna arbetade i uppdraget använde de för att arbeta på centren, delta i arbetsplatsinspektioner, koordinera stöd till utsatta individer och för lokala och regionala kunskapshöjande insatser till yrkesverksamma.

Jämställdhetsmyndigheten använde framförallt sina medel för det myndighetsgemensamma arbetet till personalkostnader. Utöver personalkostnader bekostade Jämställdhetsmyndigheten även människohandelsutbildningarna till de regionala samverkansgrupperna med cirka 76 600 kronor.

Det myndighetsgemensamma arbetet resulterade även i att Jämställdhetsmyndigheten behövde öka medlen som tilldelas Internationella migrationsorganisationen (IOM), och deras Återvändandeprogram för utsatta inom människohandel och prostitution.[18] När fler utsatta individer identifieras inom myndighetssamverkan leder det till ökade kostnader för stödinsatser. Detta är en trend som sannolikt kommer att fortsätta under kommande år.

Migrationsverket

Migrationsverket har lagt omkring 9 årsarbetskrafter på det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet. Den största delen av tiden har lagts på det operativa arbetet vid centren. Migrationsverket har avsatt 1 årsarbetskraft per center, fördelat på två personer. Utöver det la Migrationsverket resurser på att bemanna de regionala samverkansgrupperna och till samordning, urval och analys. Migrationsverkets använde framför allt sina fördelade medel om 8 miljoner för personalkostnader.

18) Sveriges stöd till offer för människohandel i återvändandeprocessen sker genom finansiering av Återvändandeprogrammet Människohandel Prostitution (ÅMP) som genomförs av Internationella migrationsorganisationens (IOM) kontor i Finland.

Polismyndigheten

Polismyndigheten använde uppskattningsvis 32 årsarbetskrafter i det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet under 2025. Den tiden lade Polismyndigheten på nationellt arbete och på regionalt arbete på centren. Det inkluderar även arbetstid som använts på operativa insatser inom uppdraget. Polismyndighetens riktade medel för genomförandet användes till personal- och resekostnader.

Beräkning av årsarbetskrafterna omfattar inte tiden för efterarbetet till följd av de operativa insatserna. Exempelvis är efterföljande utredningsarbete eller verkställighetsarbete inte inräknat.

Skatteverket

Skatteverket använde under 2025 motsvarande 73,9 årsarbetskrafter i arbetet med myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet. I den tiden ingår arbete med samordning, analys, urval, förebyggande arbete, skatteutredningar och kontrollbesök. Skatteverket tillsätter resurser i form av revisorer och utredare efter behov och har även förstärkt med en koordinator under året. Av använd tid lägger Skatteverket ungefär 63,9 årsarbetskrafter på utredningar och kontroller. Övrig tid avser samordning, analys och urval. Skatteverkets tilldelade anslag var 6 miljoner kronor för 2025. De totala beräknade kostnaderna för verksamhetsåret 2025 uppgår till 69,9 miljoner kronor.

Åklagarmyndigheten

Åklagarmyndigheten använde under 2025 motsvarande 1,5 årsarbetskrafter i arbetet med myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet. Anslaget för myndighetssamverkan var för 2025 totalt 1 935 435 kronor. De användes främst för lönekostnader och resekostnader:

- Övriga kostnader (främst resekostnader): 144 537 kr
- Lönekostnader: 1 790 898 kronor
- Totalt: 1 935 435 kronor.

Åklagarmyndigheten redovisade 2 744 arbetstimmar för myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet. Det är fler än under 2024 då arbetstiden uppgick till 1 236 timmar. Åklagarmyndighetens arbete har främst omfattat deltagande i samverkansgrupper och arbetsgrupper, utbildningar, konferenser, administration och publicering av en rättslig vägledning. Arbetet med förundersökningar och åtal är inte möjligt att särskilja för arbetet inom arbetslivskriminalitet.

Redovisning av myndighetsgemensamma initiativ

I det här avsnittet redovisar vi initiativ mot arbetslivskriminalitet som har pågått under 2025. I den här redovisningen ingår initiativ som ligger utanför det som har beslutats inom myndighetssamverkan. Projekt som har beslutats gemensamt inom myndighetssamverkan redovisar vi under *Redovisning av myndighetsgemensamma projekt*.

Fler anmälningar och mer samverkan mellan Skatteverket och Ekobrottsmyndigheten

Under året intensifierade Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket arbetet för att identifiera ärenden som kan slå hårt mot den kriminella ekonomin. De försökte särskilt att identifiera organiserad brottslighet i företagsmiljö och arbetsplatser där brottsvinsterna är stora.

Samarbete inom ramen för LUS-lagstiftningen[19]

Under 2024 inleddes ett projekt inom ramen för LUS-lagstiftningen mellan Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket. Projektets syfte var att undersöka omfattningen av misstänkt brottslighet inom större byggprojekt och att utarbeta effektiva metoder att motverka brottsligheten. Denna samverkan har styrkt att det finns omfattande problem med utredningar av bolag med utländsk anknytning som är verksamma på den svenska byggmarknaden.

I två rapporter[20] som tagits fram inom ramen för detta projekt framgår att regelverket för företagande är ofullständigt och svårt att tillämpa i vissa delar, framför allt på företag med utländska kopplingar. Regelverket hindrar myndigheterna från att uppfylla sina uppdrag: att fastställa rätt skatter och avgifter samt att upptäcka, motverka och lagföra brott. Bristande information leder också till otillräckliga skatte- och brottsutredningar, vilket i sin tur innebär att det saknas kunskap om hur omfattande brottsligheten är. Det innebär vidare att omfattningen av den osunda konkurrensen eller eventuella brottsvinster inte heller går att bedöma.

---

19) Lagen (2016:774) om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet.

20) Mellanstatlig rörlighet och nationell kontroll - Sårbarheter som skapar förutsättningar för arbetslivskriminalitet inom byggbranschen. Myndighetsgemensam strategisk rapport. Ekobrottsmyndigheten Dnr: HD5800-15/2025 SAK 29, Skatteverket Dnr: 25UND1051

Skatteundandragande som konkurrensfördel inom arbetslivskriminalitet - En analys av en stor etablering inom bygg- och anläggning. Myndighetsgemensam strategisk rapport. Ekobrottsmyndigheten Dnr: HD5800-15/2025 SAK 89. Skatteverket Dnr: 25UND3583

Under 2025 genomfördes flera workshops inom projektet och riskindikatorer togs fram för att prioritera och rekommendera skatteutredningar. Ett 20-tal företag föreslogs för förgranskningar och utredningar till en utredningsgrupp på Skatteverket. Därtill gjordes en deskriptiv analys av omkring 1 300 företag, framför allt av data från personalliggare och individuppgifter.

Utmaningarna som undersöktes i projektet kan sammanfattas i fyra övergripande slutsatser:

- Brister i regelverk samt tillgång till information och resurser är bidragande faktorer till att korrekta skatter och avgifter inte kan fastställas.
- Förmågan att driva in skatter och avgifter och att återta brottsvinster behöver utvecklas.
- Misstänkta brott kan förbli outredda.
- Förundersökningar kan inte genomföras på ett effektivt sätt.

Nuvarande lagstiftning och metoder medger åtgärder som är väl fungerande, men de kan bara tillämpas om nödvändig information finns tillgänglig och om det finns misstankar om brott, till exempel att skatt undandras.

Utländska aktörer omfattas i vissa delar av det egna landets regelverk, men informationen som avgör vilka delar är inte tillgänglig för utredande myndigheter på ett resurseffektivt sätt. När beslut om brott kan fattas riskerar beslutet dessutom att sakna reella ekonomiska konsekvenser om de utmätningsbara tillgångarna finns i utlandet.

Ekobrottsmyndighetens och Skatteverkets kontrollfunktioner fungerar dåligt på grund av brister i regelverket och begränsad tillgång till information och resurser. Tillsammans leder dessa faktorer till att korrekta skatter och avgifter inte kan fastställas på ett effektivt sätt. Det blir även svårt att konstatera brottslig verksamhet och att återta eventuella brottsvinster, vilket utredningarna visat på.

Regeringsuppdrag om att utöka antalet kontroller av A1-intyg inom samverkan

Försäkringskassan berättade i samband med ett möte i det nationella partsamrådet med byggbranschen om sina slutsatser och rekommendationer i rapporten *A1-intyg en outnyttjad möjlighet för myndigheter*[21]. Rapporten var myndighetens svar på regeringsuppdraget om att utöka antalet kontroller av A1-intyg i myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet. När Försäkringskassan arbetade med uppdraget inhämtade de information från samtliga myndigheter inom myndighetssamverkan.

Utbildning om människohandel och människoexploatering för de regionala samverkansgrupperna

Jämställdhetsmyndigheten erbjöd 2025 tillsammans med Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten en utbildning om människohandel och människoexploatering till alla myndighetsrepresentanter i de regionala samverkansgrupperna. Syftet med utbildningen var att stärka myndigheternas förmåga att arbeta effektivt mot människohandel och människoexploatering. Utbildningen erbjöds vid två tillfällen under november månad, ett i Göteborg och ett i Stockholm. Målet för utbildningen var att deltagarna skulle

- få en ökad förståelse för hur människohandel och människoexploatering hänger ihop med andra former av brottslighet inom arbetslivskriminalitet
- kunna ta strategiska beslut för att arbetet på centren ska få effekt mot människohandel och människoexploatering
- kunna ge exempel på verksamma arbetssätt mot människohandel vid arbetsplatsinspektioner
- ha förståelse för vilka förutsättningar som behövs för att ett center ska kunna prioritera och utföra insatser som får effekt mot människohandel och människoexploatering.

Totalt deltog 30 personer från de sju regionala samverkansgrupperna i utbildningen. Under utbildningen framkom att frågor om människohandel och människoexploatering idag inte är tillräckligt integrerade i planering, prioritering eller uppföljning och att det saknas både nationell styrning, kompetens och enhetliga rutiner i arbetet. Det finns tydliga behov från de regionala samverkansgrupperna av nationell styrning, mandat, kompetenshöjning, uppföljning och tillgång till expertstöd.

---

21) Diarienummer FK 2025/000535

En genomgående insikt är att frågor om människoexploatering måste byggas in i hela kedjan – planering, urval, genomförande och uppföljning – samt speglas i både regionala planer och nationella mål. Det framkom även att de som arbetar inom myndighetssamverkan mot arbetskriminalitet upplever att ambitionerna för frågor om människoexploatering oklara. Det finns inte tid och resurser för kvalificerat arbete och fokus hamnar ofta på kvantitet i stället för kvalitet. Resultaten och utvecklingsbehoven från utbildningsinsatsen kommer att omhändertas inom samverkan.

Utbildningen utvärderades genom en enkät till deltagarna. 26 av de 30 deltagarna svarade på enkäten. Cirka 90 procent angav att det stämmer, eller stämmer mycket bra, att innehållet under dagen var användbart för dem i deras arbete. Resterande 10 procent svarade att det stämmer delvis. Många deltagare önskade att utbildningen hade varit obligatorisk och menade även att fler grupper inom samverkan skulle gagnas av en liknande utbildning.

Sprida kunskap om utlänningsrätt

Polismyndigheten och Migrationsverket genomförde tillsammans under våren 2025 en utbildningsinsats om utstationering och uppehållstillstånd. Ett byggbolag hade bett att Polismyndigheten och Migrationsverket skulle hålla en utbildning för deras inskrivningsansvariga. De ville ha kunskap om det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetskriminalitet, om arbetet som görs på centren samt om utlänningsrätt kopplat till arbetskraft inom bygg och utstationeringar.

Sprida kunskap om kollektivavtalsgranskning

Skatteverket genomförde 2025 tillsammans med Svensk byggkontroll och fackförbundet Byggnads en informationsinsats för att sprida kunskap om kollektivavtalsgranskning. Syftet var att stärka myndigheternas kontrollarbete inom byggsektorn. Målgruppen för informationsinsatsen var medarbetare på Skatteverket, på samtliga center och i de regionala samverkansgrupperna.

Redovisning från arbetsgrupperna

I organisationen för det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet finns arbetsgrupper för analys, metodstöd, nationella partsamråd, kommunikation och urval.

Analysgruppen

Den myndighetsgemensamma samverkan mot arbetslivskriminalitet ger en unik möjlighet att i analysarbetet kunna använda samtliga deltagande myndigheters information, kompetens och perspektiv.

Analysgruppens uppdrag är att ta fram läges- och riskanalyser av arbetslivskriminalitet med fokus på de inriktningar som framgår av regeringsbeslut och direktiv från nationella samverkansgruppen. Analysarbetet ska utgöra en del av det beslutsunderlag som behövs för planering, styrning och prioritering av det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet.

Analysgruppen sammankallades under året av Skatteverket. Analysgruppen medverkade i framtagandet av en ny uppdragsbeskrivning respektive struktur för det fortsatta analysarbetet. På uppdrag av nationella samverkansgruppen (ursprungligen från chefsnätverket) genomförde analysgruppen även en myndighetsgemensam analys av uppdragets inriktningsområden, samverkan samt strategiska begrepp.

Metodstödsgruppen

Metodstödsgruppen sammankallades under året av Skatteverket. Året inleddes med att den nationella samverkansgruppen beslutade och godkände den checklista som gruppen hade tagit fram för introduktion av nya medarbetare på centren. Därefter har gruppen fortsatt arbeta med uppdraget att ta in synpunkter från respektive center i regionerna i syfte att uppdatera metodstödet. Detta har gjorts genom att metodstödsgruppen tillsammans med samtliga samordnare från regionerna deltog i en gemensam workshop.

Den rapport som togs fram i samband med workshopen ger en klar översikt och kartläggning över hur samtliga center arbetar. Ett viktigt delmotiv i workshopen var även att undersöka om regionerna arbetar utifrån samma grundmodell samt vilka filer de använder.

Sammanfattningsvis visade rapporten att regionerna arbetar utifrån samma grundmodell med viss hänsyn till de regionala förutsättningarna, samt att de arbetar utifrån de arbetsfiler som tagits fram. I rapporten finns även en översikt över de utmaningar som finns ute i regionerna.

Metodstödsgruppen arbetar nu med att ta fram en checklista för nya deltagare i de regionala samverkansgrupperna och med att uppdatera det myndighetsgemensamma nationella metodstödet.

Nationella partsamrådsgruppen

Under 2025 sammankallades arbetsgruppen för nationella partsamråd av Arbetsmiljöverket och Skatteverket. Det förebyggande arbetet präglades av samråd på nationell nivå med bygg-, städ- och transportbranschen. Ambitionen finns att utöka samråden med branscherna för gröna näringar samt kropps- och skönhetsvård. Ett inledande möte har hållits med facket för gröna näringar, GS-facket, och Livsmedelsarbetarförbundet.

Den nationella partsamrådsgruppen presenterade ett förslag om nytt upplägg inför 2026 där gruppen avser att samla flera branscher till en temadag kring ett gemensamt problemområde. Syftet är att öka kunskapen inom området samt att identifiera möjliga åtgärder för att kunna motverka problem. Förslaget är att hålla den första temadagen våren 2026 och att den ska handla om människohandel och människoexploatering.

Arbetsgruppen för nationella partsamråd hade under 2025 flera kontakter och samråd med centralorganisationerna Svenskt Näringsliv och Landsorganisationen i Sverige (LO), med branschorganisationer och med Danmarks och Norges motsvarigheter till Arbetsmiljöverket.

Med Svenskt Näringsliv och LO stämde arbetsgruppen löpande av hur kontakterna och samråden sker på regional nivå och hur dessa kan utvecklas ytterligare. De hade även dialog om aktuella arbeten mot arbetslivskriminalitet som bedrivs i andra närliggande initiativ som till exempel interna forum på Svenskt Näringsliv, LO, SMOB[22] och olika forskningsinitiativ inom akademin. I mars träffade arbetsgruppen delegationen mot arbetslivskriminalitet som presenterade sitt slutbetänkande. [23]De förde dialog kring slutsatser och rekommendationer för fortsatt arbete mellan myndigheter och arbetsmarknadens parter.

Representanter från Svenskt Näringsliv och LO besökte också under våren centret i Stockholm för att öka sina kunskaper om hur arbetet fungerar och hur de själva kan bidra. Ekobrottsmyndigheten presenterade sin senaste lägesbild om ekonomisk brottslighet och man

22) Sverige mot organiserad brottslighet

23) SOU 2025:25

hade dialog om den svenska modellens möjligheter och begränsningar och om myndigheters och parters olika ansvarsområden. Ett annat område där man delade kunskap är utmaningar kopplade till utländska företag som är verksamma i Sverige och missbruk av regelverken kopplade till utstationering, A1-intyg och redovisning av skatter. Myndigheterna presenterade resultatet av ett projektarbete kopplat till de problemen.[24]

I det nationella samrådet med byggbranschen hade arbetsgruppen dialog med Danmarks och Norges motsvarigheter till Arbetsmiljöverket om myndigheternas och arbetsmarknadens parters olika ansvarsområden och om hur samverkan ser ut mellan dem. Man delade även kunskap om Försäkringskassans arbete med A1-intyg och deras redovisning av regeringsuppdraget om kontroller av A1-intyg inom myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet. En stor del av samråden handlade om de olika rollerna och ansvarsområdena: myndigheter, arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer och vilka kontroller som genomförs av parterna kopplat till kollektivavtalen.

Inom samrådet med transportbranschen deltog arbetsgruppen på samrådsmöten i Partsamråd Transport[25] (tidigare Lilla Branschgruppen). Under hösten hade de ett fysiskt möte i Skatteverkets lokaler i Göteborg där man bland annat delade kunskap om vilka offentliga uppgifter som finns tillgängliga på Arbetsmiljöverket, Transportsstyrelsen och Skatteverket samt hur dessa uppgifter kan användas för kontroller. Transportarbetarförbundet genomförde dessutom en informationsinsats om arbetslivskriminalitet som identifierats i statsbidragsfinansierat arbete.

Det centrala partsamrådet för städbranschen, med deltagande från Almega Serviceföretagen, Fastighetsanställdas Förbund och Kommunal, sammankallades under året av Arbetsförmedlingen. Vid vårens samråd deltog Konkurrensverket som informerade om ett pågående regeringsuppdrag om regeländringar för att motverka oseriösa anbud. Diskussionerna omfattade även utmaningar inom hemstädbranschen, där möjliga åtgärder och behov av riktad kommunikation identifierades. Fastighetsanställdas Förbund redovisade arbetet inom projektet Nätverk mot arbetslivskriminalitet som de

24) Projekt utstationering beskrivs under rubriken myndighetsgemensamma projekt.

25) Lilla Branschgruppen har under året bytt namn till Partsamråd Transport. I gruppen ingår flertalet av arbetsmarknadens parter inom transportbranschen samt myndigheter. Gruppen arbetar med aktuella frågeställningar i syfte att förbättra villkoren på arbetsmarknaden inom såväl persontransport som godstransport.

driver tillsammans med Almega Serviceföretagen och Kommunal. Projektet finansieras av statsbidrag för arbete mot arbetslivskriminalitet och syftar till att främja kunskapsutbyte och samverkan med myndigheter för att motverka brott och regelöverträdelser i arbetslivet. Aktiviteter inom projektet inkluderade under 2025 informationsinsatser riktade till medlemsföretag och medlemmar i berörda organisationer som genomfördes i samverkan med centren i myndighetssamverkan. I projektet genomfördes även en upphandlingsdag som var mycket uppskattad.

Några av myndigheterna i myndighetssamverkan deltog även med en gemensam monter på Stora Städbranschdagen, som anordnades av Almega Serviceföretagen. Syftet var att sprida information och öka medvetenheten om myndigheternas arbete mot arbetslivskriminalitet.

Kommunikationsnätverket

Under 2025 genomförde myndigheterna i samverkan mot arbetslivskriminalitet kommunikationsinsatser riktade mot såväl allmänheten som mot utsatta arbetstagare. Kommunikationsinsatserna mot allmänheten syftade till att motverka arbetslivskriminalitet genom att stärka kunskaper och förändra attityder. Kommunikationsinsatserna mot utsatta arbetstagare syftade till att informera om vilka rättigheter de har i Sverige och vilka möjligheter som finns att få stöd. Utöver det kommunicerade myndigheterna löpande om arbetet för att motverka arbetslivskriminalitet via pressmeddelanden och inlägg i sociala medier, både gemensamt och i respektive myndighets kanaler.

Informationsinsatser riktade till allmänheten

Årsrapporten för 2024 redovisades till regeringen 31 mars 2025. Samma dag genomförde myndigheterna en pressträff på World Trade Center i Stockholm för att sprida information om innehållet i rapporten. Pressträffen filmades och visades i SVT Forum. Den uppmärksammades också av bland annat TV4 och TT.

I juni, augusti och september genomförde myndigheterna två gemensamma kommunikationsinsatser riktade till allmänheten via Facebook, Instagram, TikTok, Youtube samt digitalt i lokala och nationella dagstidningar. Myndigheterna annonserade även i lokala gratistidningar i Stockholmsområdet. Syftet var att öka kännedomen om arbetslivskriminalitet och om myndigheternas gemensamma arbete. Det övergripande kommunikationsmålet var att motverka arbetslivskriminaliteten och öka allmänhetens medvetenhet för att

de själva ska påverka genom sina handlingar och val av tjänster och produkter. Med påhittade annonser med närbilder och korta filmer på människor tillsammans med lockpriser på vissa utvalda tjänster uppmärksammades att bakom ovanligt låga priser kan det dölja sig tvång, hot och våld.

Inläggen hade drygt 10 miljoner unika visningar i de olika kanalerna och länkade även till Arbetsmiljöverkets webbplats som beskriver hur köpare av tjänster kan göra aktiva val. Närmare 3 000 personer klickade sig till webbplatsen via annonserna. I Metas kanaler kunde läsarna kommentera och ställa frågor på inläggen, och en sammanställning visar på drygt 250 kommentarer, inklusive återkoppling från Arbetsmiljöverket. Många av de som kommenterade reagerade på de låga priserna och kopplade det till svartjobb och slavlöner.

Samtidigt som kommunikationsinsatsen inleddes i augusti publicerade Aftonbladet en debattartikel signerad av myndighetschefer. Där berättade de om problemen med arbetslivskriminalitet och uppmanade allmänheten att tänka efter innan de handlar till orimligt låga priser.

Bild 1. Arbetsmiljöverket. Bild från kommunikationsinsats riktad mot allmänheten

Informationsinsatser riktade till utsatta arbetstagare

Myndigheterna har också kommunicerat till utsatta arbetstagare på Facebook och Instagram med direkt tilltal och med information om de rättigheter du har när du arbetar i Sverige.

Annonseringen var uppdelad i tre perioder som vardera pågick i två veckor, och vände sig till arbetstagare i sammanlagt sex branscher där det är hög risk för arbetslivskriminalitet: bygg, bärplockning, nagelsalonger, städ, transport och däckbyte.

Eftersom en stor del av målgruppen utsatta arbetstagare inte pratar svenska översattes varje inlägg till två språk. Totalt användes nio olika språk: ukrainska, ryska, lettiska, litauiska, spanska, polska, rumänska, vietnamesiska och thai. Inläggen gjordes synliga för personer som vistas i Sverige och har valt någon av dessa språkinställningar i Meta. Samtliga inlägg länkade till Jämställdhetsmyndighetens webbplats *Before you go*. Där finns ytterligare information, bland annat hänvisningar till var utsatta arbetstagare kan få stöd. Sammanlagt kom närmare 5 000 besökare till webbplatsen via annonserna, och de stannade i genomsnitt över två minuter.

Bild 2. Arbetsmiljöverket. Bild från kommunikationsinsats riktad mot utsatta arbetstagare

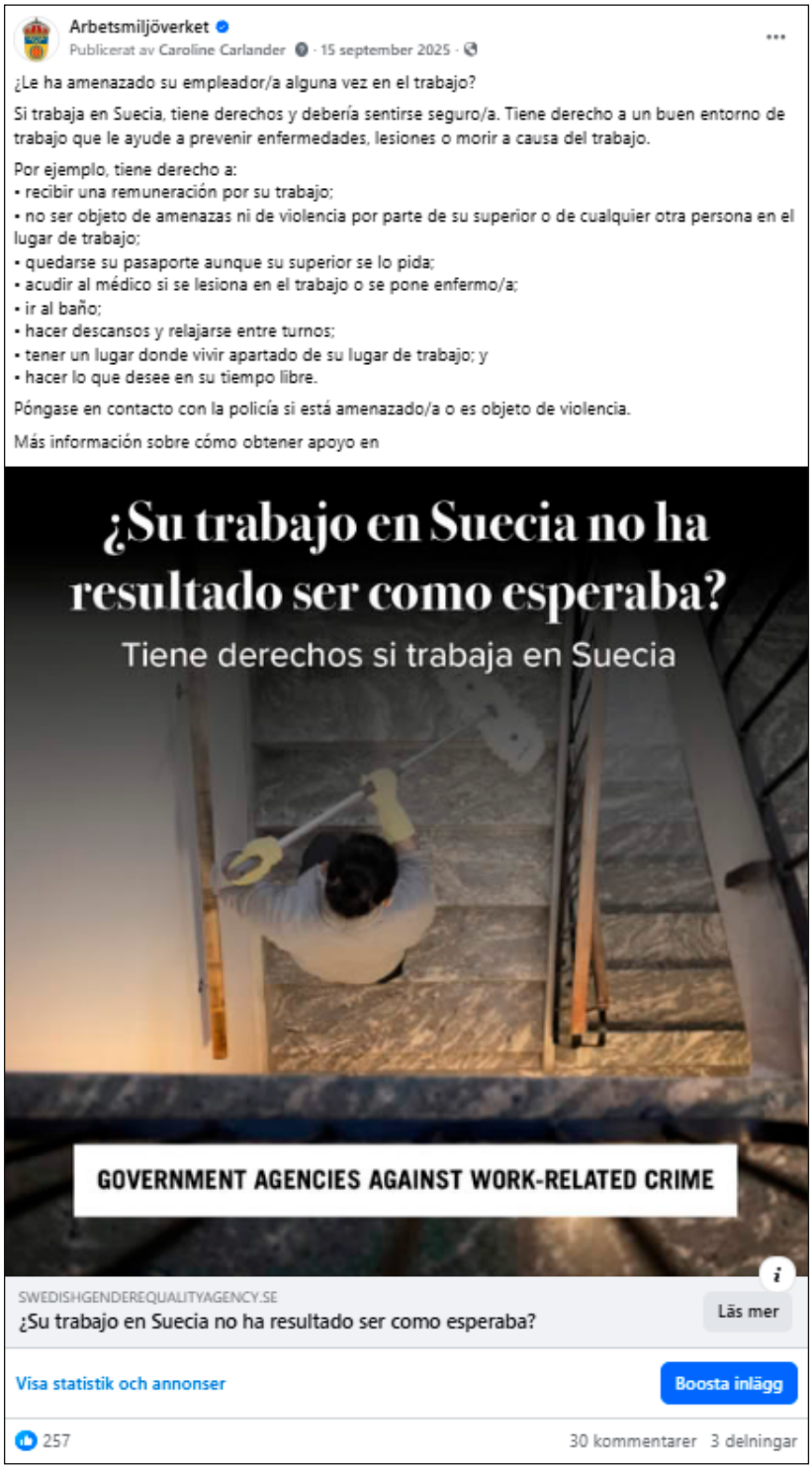

Plan för 2026

Kommunikationsnätverket planerar att fortsätta kommunikationsinsatserna till både allmänheten och utsatta arbetstagare.

Myndigheterna genomförde 2021 en kunskaps- och attitydmätning. Arbetsgruppen för kommunikation ser behov av att genomföra en ny mätning för att undersöka om och hur mycket de senaste årens kommunikationsinsatser ökat allmänhetens kunskap och påverkat attityder och vilja att bidra till minskad arbetslivskriminalitet.

Urvalsgruppen

Urvalsgruppen startade sitt arbete under andra halvåret 2024. I februari 2025 beslutades det att gruppen skulle bli permanent, med Skatteverket som sammankallande. Gruppens uppdrag kan delas upp i fyra sammanfattade deluppdrag:

- arbeta förutsättningsskapande för att ta fram processer och arbetsmetoder för att kunna arbeta gemensamt med urval utifrån de rättsliga förutsättningar som gäller
- omsätta risker till urval genom att samverka om att ta fram riskindikatorer och om vilka urvalsbehandlingar respektive myndighet ska göra
- slutlig prioritering och leverans av urval till centren mot arbetslivskriminalitet
- utvärdering av urval.

Urvalsgruppen har bestått av 1–2 deltagare från respektive myndighet inom det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet. Bemanningen har i stort varit konstant sedan gruppen bildades vilket har varit en viktig förutsättning för att urvalsgruppens arbete skulle kunna utvecklas.

Under 2025 bedrev urvalsgruppen ett utforskande arbete utifrån de fyra olika deluppdragen. Gruppen gjorde ett första urval som byggde på en begränsad population från Migrationsverket. Huvudsyftet var att testa den process för behandling av information som hade arbetats fram under 2024. Varje myndighet riskvärderade populationen utifrån sin information och gjorde en rangordning utifrån risk. Resultatet vägdes sedan samman till en slutlig och gemensam prioritering som överlämnades till centret i Stockholm för fortsatt behandling och prioritering. Centret genomförde ett antal arbetsplatsinspektioner och lämnade sedan en utvärdering tillbaka till urvalsgruppen.

En viktig fråga som centret i Stockholm lyfte var vilken information som ska ingå i urvalet. Urvalsgruppen har arbetat vidare med den frågan.

I maj genomfördes en informationsinsats där samtliga representanter från de regionala samverkansgrupperna och centren var inbjudna. Urvalsgruppen informerade om sitt uppdrag och arbetssätt samt uppmuntrade till kontakt och dialog.

Det utforskande arbetet i urvalsgruppen fortsatte sedan med att de i nära dialog med centret i nord tog fram ett urval inom bygg- och avfallssektorn. Det nära samarbetet med centret under hela urvalsprocessen var en viktig framgångsfaktor för att ta fram ett träffsäkert urval som också hanterades på ett bra sätt på centret.

Inom urvalsgruppen har förståelsen ökat för varandras arbete, vilket är en förutsättning för ett bra samarbete. Särskilt fokus i det här uppdraget låg på att lokalisera arbetsplatser vilket är särskilt utmanande just inom byggsektorn. Det fanns även behov av att identifiera riskföretag inom ett specifikt geografiskt område som grund inför en planerad insats. Under hösten 2025 levererade urvalsgruppen ärenden löpande till centret utifrån centrets behov. Planen är att fortsätta så. Dessutom arbetade urvalgruppen och centret med att bestämma innehåll för den informationsfil som urvalsgruppen tar fram och som följer med leveransen av urvalet.

Under hösten hade de sammankallande för analysgruppen, metodstödsgruppen och urvalsgruppen, i enlighet med gruppernas direktiv, regelbundna möten för att dels stärka det gemensamma arbetet, dels minska risken för överlappande arbete. Tankar finns om gemensamma nationella fokusområden vilket blir något man gemensamt kommer att samlas kring i de tre arbetsgrupperna.

Arbetet i urvalsgruppen har nu kommit så långt att det går att skala upp arbetet och arbeta med fler urvalsuppdrag på nationell nivå. Gruppen har hittat en process och en metod för att arbeta myndighetsgemensamt utifrån respektive myndighets förutsättningar. Det största hindret i nuläget är få resurser eftersom många i gruppen sitter med många andra uppdrag.

När processen, arbetsmetoder och mötesstruktur är satta och alla deluppdrag testade och genomförda en första gång kan gruppen lägga fokus på att förbättra och utveckla riskhanteringen. Arbetet med att identifiera myndighetsgemensamma riskindikatorer kommer att fortsätta, både utifrån varje myndighets data och utifrån samkörning av uppgifter. Ny lagstiftning i form av ytterligare

sekretesslättnader i offentlighets- och sekretesslagen kommer att underlätta att hämta in information från andra offentliga organisationer utanför myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet, till exempel information från kommuners byggnadsnämnder.

Gruppen hade två fysiska heldagsmöten under året vilket var viktigt eftersom gruppens medlemmar har olika erfarenhet och förutsättningar för att arbeta med datadriven urvalsanalys. Förutom arbetet med att gemensamt identifiera olika urvalsingångar och riskindikatorer blev mötena ett tillfälle till lärande och erfarenhetsutbyte. Även förståelse för vilken information respektive myndighet har tillgång till är viktigt i det gemensamma arbetet.

Redovisning av myndighetsgemensamma projekt

I det här avsnittet redovisar vi de myndighetsgemensamma projekt mot arbetslivskriminalitet som har pågått under 2025. I den här redovisningen ingår projekt som har beslutats gemensamt inom myndighetssamverkan, till exempel av myndighetschefsgruppen eller nationella samverkansgruppen. Projekt eller andra gemensamma satsningar som beslutats av två eller fler myndigheter enskilt inom ramen för samverkan redovisas under rubriken *Redovisning av myndighetsgemensamma initiativ*.

Myndighetsgemensam lagringsyta[26]

Vid myndighetschefsgruppens första möte i juni 2024 diskuterades bland annat utmaningar inom myndighetssamverkan. Gruppen var överens om att svårigheterna att gemensamt lagra och samköra uppgifter från respektive myndighet utgör ett betydande hinder för att på ett effektivt och framgångsrikt sätt arbeta myndighetsgemensamt.

Under våren 2025 genomförde därför Arbetsmiljöverket tillsammans med Försäkringskassan och Skatteverket på uppdrag av myndighetscheferna en behovskartläggning av vilka myndighetsgemensamma samarbetsverktyg som skulle kunna användas av centren. Förutom att kartlägga medarbetarnas behov vid centren skulle projektet dokumentera vilka systemtyper och system som kan motsvara behoven samt vilka hinder det finns för att infria dessa, sett från tre perspektiv[27]:

- Informationssäkerhet
- juridik
- IT och annan teknik.

Behovsinsamlingen skedde genom intervjuer med sakkunniga och workshops med respektive center. Utmaningar dokumenterades via tre workshops med sakkunniga.

---

26) Projektrapport, dnr. 2025/049358 (Arbetsmiljöverket)

27) Ur uppdragsbeskrivningen: ”Vilka juridiska, informationssäkerhetsmässiga och tekniska frågor behöver utredas vidare inför implementeringen av myndighetsgemensamma samarbetsverktyg?”

Behovsinsamlingen ledde fram till att fyra insiktsområden identifierades inom vilka behoven kunde kategoriseras:

1. digitalt stöd
2. rutiner och arbetssätt
3. styrning, resurser och prioritering
4. informationshantering, sekretess och säkerhet.

Det första insiktsområdet, digitalt stöd, handlade om specifikt systemstöd medan de övriga tre var förutsättningar för att systemstöden ska kunna implementeras och förvaltas på ett ändamålsenligt sätt.

Vid kartläggningen av utmaningar kopplat till myndighetsgemensamma samarbetsverktyg dokumenterades drygt 100 frågor inom elva olika teman som behöver utredas vidare.

Vid behovsinsamlingen och under omvärldsbevakningen av systemtyper noterades 17 olika nyckelfunktionaliteter kopplade till systemstöd. Projektets bedömning är att inget system kan uppfylla all funktionalitet, eftersom viss funktionalitet kan vara mycket specialiserad. Om man bortser från den specialiserade funktionaliteten kan system inom kategorin Ärendehantering eller CRM[28] vara aktuella som ”bassystem”.

Projektets rekommendation för framtiden är att dela in det fortsatta arbetet i tre faser. I fas 1 bör man titta på åtgärdsförslagen i insiktsområdena och försöka adressera dem. Utöver det behöver ett tekniskt förarbete påbörjas för att titta närmare på systemtyperna och hur lösningen kan se ut. Den sista delen i fas 1 är att bearbeta de dokumenterade utmaningarna och frågeställningarna med särskilt fokus på det juridiska frågorna.

I fas 2 rekommenderas att en formell förstudie genomförs för de system och verktyg som centren har efterfrågat. Det inkluderar bland annat en behovskartläggning utifrån dagens och framtidens processer. Därefter tar en upphandling vid.

Rekommendationen för fas 3 är implementering av det nya systemet och det nya arbetssättet.

---

28) Customer Relationship Management

Projekt utstationering

I september 2024 fattade den nationella samverkansgruppen beslut om att inrätta en myndighetsgemensam arbetsgrupp som fick i uppdrag att utreda ett antal frågeställningar kopplade till utstationering av arbetstagare och utländska företag. Myndigheterna som ingick i arbetsgruppen var Arbetsmiljöverket, Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Migrationsverket, Skatteverket och Jämställdhetsmyndigheten. Polismyndigheten sammankallade gruppen och ledde arbetet. Arbetsgruppen träffades ett flertal gånger för fysiska workshops men också i digitala arbetsmöten. Större delen av arbetet i gruppen skedde under 2025 och en avslutande rapport[29] levererades i oktober 2025.

I rapporten presenterar arbetsgruppen en myndighetsgemensam problembild som beskriver komplexiteten mellan olika regelverk kopplade till utstationering av arbetstagare och utländska företag. Myndigheterna har kunnat konstatera att missbruk av regelverken får omfattande konsekvenser kopplat till undandragande av skatter och sociala avgifter samt att de utstationerade arbetstagarna utnyttjas på den svenska arbetsmarknaden.

Inom ramen för arbetet genomfördes även ett pilotprojekt där utstationeringar från Litauen och Slovakien särskilt granskats. Det pilotprojektet ledde fram till en beskrivning av hur myndigheterna kan arbeta myndighetsgemensamt och i samverkan. Detta arbete pågår fortfarande och kommer att redovisas i början av 2026. Delar av arbetsgruppen åkte till Slovakien under oktober 2025 på ett studiebesök som arrangerades av Europeiska arbetsmyndigheten[30] för att träffa slovakiska myndigheter. Syftet med mötet var att bygga kontakter och påbörja gränsöverskridande samverkan (utförligare beskrivning ges under avsnittet *Internationellt arbete* nedan).

Projekt Samverkan utredning av utländska företag (SUUF)

Som en fortsättning på utstationeringsprojektet föreslog Skatteverket fortsatt samverkan för utredning av utländska företag. En projektplan överlämnades till nationella samverkansgruppen som fattade beslut, i november 2025, om att påbörja projektet. SUUF-projektet syftar till att utveckla en gemensam metodik för gräns- och myndighetsöverskridande utredningar inom området utländska företag och arbetslivskriminalitet i byggbranschen. Projektet planeras pågå under hela 2026. Projektgruppen sammankallas av Skatteverket.

---

29) Utstationering och arbetslivskriminalitet - Myndighetsgemensam rapport, dnr. 2024/054539-17 (Arbetsmiljöverket)

30) European Labour Authority, ELA

Redovisning från regionerna[31]

Nedan följer redovisningar som har lämnats in från de regionala samverkansgrupperna (RSA) och centren mot arbetslivskriminalitet (AKC).

Regionernas arbete och metodutveckling

Region Bergslagen

Region Bergslagen blev under 2025 bättre på att identifiera tecken på människoexploatering i de tips som inkommer. Den operativa verksamheten i Region Bergslagen var därför inriktad på strategiska branscher med fokus på människohandel och människoexploatering. Myndigheterna i samverkan har nu exploateringsfokus vid arbetsplatsinspektionerna och letar efter fler tecken på exploatering än de mest synliga. Antalet polisanmälningar med koppling till människohandel och människoexploatering ökade under året.

Nya angreppssätt och framgångsfaktorer identifierades för att nå fram till potentiella brottsoffer.

- Regionkoordinatorerna kunde samverka tätt med polis under kontroller och kunde då föra ostörda samtal med potentiella brottsoffer. Flera utsatta personer kunde då identifieras.
- Regionkoordinatorerna frigjorde tid till operativ planering genom att i mer komplexa ärenden utse ansvariga för upparbetning och kartläggning.
- Efter arbetsplatskontroller hölls återkopplingsmöten där ytterligare information och iakttagelser kunde fångas upp.

Region Bergslagen planerar att fortsätta utvecklingsarbetet genom att ta fram en rutinbeskrivning som syftar till att höja kompetensen om människohandel.

31) Myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet är indelat i sju regioner: Bergslagen, Mitt, Nord, Stockholm, Syd, Väst och Öst

Region Mitt

Den operativa verksamheten i region Mitt med arbetsplatsinspektioner fungerade väl under 2025 och den operativa personalen hade ett väl fungerande samarbete vid insatserna. Samtidigt finns områden som behöver utvecklas, bland annat har det varit utmanande att hålla tidsramarna för att få in återkoppling från insatserna, något som behöver prioriteras och förbättras framöver. För att insatserna ska bli framgångsrika behöver planeringen påbörjas i god tid och Region Mitt har därför tagit fram en ny rutin för insatsplanering. Rutinen innebär i huvudsak att inriktning och preliminära tidpunkter fastställs i förväg, inom en viss tidsperiod. Samtidigt påbörjas även arbetet med att identifiera arbetsplatser att kontrollera samt att ta kontakt med exempelvis lokalpolis, kommuner och andra berörda samverkansparter.

Region Nord

Region Nord omfattar länen Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtlands län. Det stora geografiska området ställer särskilda krav på planering av kontroller för att kunna ta hänsyn till lokala förutsättningar och de långa avstånden. Myndighetsgemensamma kontroller har genomförts i hela regionen, från Kiruna i norr till Sundsvall i söder.

En stor del av arbetet under året ägnades åt att planera, genomföra och följa upp operativa insatser. Samtliga myndigheter bidrar till insatserna, men inflödet av arbetsplatser att kontrollera var begränsat. Det låga antalet innebar att mycket tid gick åt till att samla ihop underlag för att kunna ha regelbundna myndighetsgemensamma insatser i samtliga län. För att hantera detta tog region Nord under året fram ett nytt arbetssätt där flera myndigheter gemensamt tar fram arbetsplatser att kontrollera. Det var ett framgångsrikt arbetssätt för att fylla insatsdagarna med relevanta objekt.

I början av november hade regionen en mycket stor och lyckad insats mot ett av de största objekten som ingår i industrins gröna omställning. De faktorer som var avgörande för genomförandet var framförallt en omfattande planering, gott om resurser och samarbete på alla nivåer. Under året påträffades även stora grupper av arbetstagare som potentiellt var utsatta för människohandel. De arbetade inom bärbranschen och i den gröna industriella omställningen.

Region Nord ser med oro på att allt fler grupper utsätts för människohandel och människoexploatering i regionen. Det finns även betydande svårigheter för både kommuner och Polismyndigheten att omhänderta

dessa grupper i enlighet med kraven i den nationella stöd- och skyddsprocessen. Region Nord har ett gott pågående arbete mot människohandel, människosmuggling och människoexploatering men detta bromsas tyvärr av att för få myndigheter har i uppdrag att kontrollera dessa företeelser.

Region Stockholm

Under 2025 utvecklade region Stockholm löpande arbetssätt för att förbättra metoderna i arbetet mot arbetslivskriminalitet. Arbetet var inriktat mot tre huvudsakliga spår: *linjearbete, ärenden och branschinriktningar*.

Linjearbete

Linjearbetet bedrivs tillsammans med Stockholms 20 lokalpolisområden där urvalet av arbetsplatser att kontrollera ofta bygger på lokala problembilder eller tips som kommit in via deltagande myndigheter. Under året har rutinerna för inrapportering från lokalpolisområdena utvecklats och stärkt kunskapen om arbetslivskriminalitet genom information och dialog. Under 2025 etablerades ett nära samarbete med Polismyndighetens avdelning för Internationell grov organiserad brottslighet (IGOB), som numera också har en representant med på centrets möten.

Ärenden

Ärenden initieras både av myndigheterna och genom inkomna tips. Egna insatser initieras av centret i Stockholm och genomförs minst varannan vecka. Då står gränspolisen för de polisiära resurserna. Centret i Stockholm utvecklade under 2025, med stöd av Skatteverket och enheten för urval, en förbättrad systematisk berikning (d.v.s. komplettering med ytterligare information) av objekten inför arbetsplatsinspektioner. Berikningen utgår från en lista med riskindikatorer som har tagits fram i samverkan med Skatteverket och som används för att identifiera de objekt där riskerna bedöms vara störst. Därefter finns en etablerad rutin för efterkontroll, där återrapportering från Polismyndigheten och Arbetsmiljöverket bearbetas via Skatteverkets enhet för urval för att identifiera arbetsplatser att kontroller. Detta har stärkt möjligheterna för bland annat Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Migrationsverket att identifiera relevanta ärenden för vidare utredning. Sammantaget bidrar arbetet till att effektivisera centrets processer och förstärka myndighetssamverkan i arbetet mot felaktiga utbetalningar, oseriösa arbetsgivare, människoexploatering och oredovisade löner.

Branschinriktningar
I den operativa verksamheten genomfördes flera branschinriktade insatser under 2025, bland annat mot verkstäder, städ, personlig assistans, bygg och restauranger. Syftet var att utveckla metoder för att identifiera nya tillvägagångssätt och riskmiljöer. Ett särskilt framgångsrikt exempel är insatsen mot nagelsalonger, där Skatteverket tog fram ett antal nagelsalonger i samverkan med Migrationsverket. Kontroller genomfördes i Stockholm på drygt 30 salonger hösten 2024. Resultatet har sedan bearbetats av myndigheterna under cirka 1 år och i dagsläget börjar det komma en del färdiga resultat efter revisioner, brottsutredningar och kontrollutredningar där oseriösa aktörer har kunnat avslöjas och lagföras.

Region Syd

Tips och förfrågningar från lokalpolisområdena och kommunerna ökade markant under 2025 och det finns nu fler förfrågningar än man kan hantera utifrån de resurser som finns. Under år 2025 fokuserade centret i Syd på att arbeta vidare med strategiska arbetsgivare och besökte återigen hela regionen, med myndighetsgemensamma insatser från Ystad till Västervik. Flera strategiska arbetsgivare identifierades och man arbetar vidare med dessa hos respektive myndighet i form av fördjupade utredningar, förundersökningar, spaningsärenden och försöker nyttja lagen om självständigt förverkande i största möjliga mån. Det som kan förbättras är att arbeta närmare Åklagarmyndigheten genom att fortsätta att utveckla och öka samarbetet med Åklagarmyndigheten för kunskapsöverföring om näringsförbud.

Under året arbetade centret i Syd mycket med att hitta rätt objekt som berör de områden som finns i regeringsuppdraget. Både kommuner och lokalpolisområden har bidragit och gjort tydliga avgränsningar för vad de kan hantera inom sin ordinarie verksamhet. När deras insatser inte ger resultat ska de lyfta problembilden så att centret i Syd kan använda sin expertis och involvera de myndigheter som står till förfogande.

Region Väst

Centret i Väst genomförde 2025 ett stort antal myndighetsgemensamma insatser. Dessa planerades främst utifrån tips som kommit in till myndigheterna. Insatserna genomfördes till stor del med stöd av Polismyndigheten där både gränspolisen och olika lokalpolisområden var inblandade. Men kontroller skedde även i samverkan med den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Under våren och hösten, varje månad, genomförde region Väst särskilda kontroller mot byggarbetsplatser som planerades ur ett geografiskt perspektiv med viss betoning på Göteborgsregionen.

På centret i Väst tar Skatteverket fram individuppgifter inför varje arbetsplatsinspektion. Informationen delas med de myndigheter som har ett behov av uppgifterna. På så vis kan myndigheterna avgöra om de kan delta under inspektionerna eller inte. Detta har framförallt resulterat i att Försäkringskassan har kunnat vara med fysiskt på arbetsplatsinspektionerna.

Under år 2025 testade region Väst ett nytt sätt för samarbete mellan Skatteverket, Migrationsverket och Polismyndigheten. Syftet var att identifiera personer som vistas illegalt i Sverige. Arbetssättet ledde till att Migrationsverket och Polismyndigheten har inlett utredningar om flera personer.

Under hösten upprättade region Väst en rutin för uppföljning som omfattar samtliga myndigheters åtgärder efter genomförda insatser och utredningar.

Region Öst

Under 2025 var inriktningen i region Öst fokus på människohandel och människoexploatering. Insatser genomfördes i hela regionen, från Katrineholm i norr till Smålandsstenar i söder, både i egen regi som myndighetsgemensamma insatser mot arbetslivskriminalitet och genom så kallade LOS-insatser (Lokal Operativ Samverkan). Arbetet drevs av lokalpolisen och kommunerna, som har god lokalkännedom och kan identifiera företag som är relevanta för myndighetsgemensamma insatser.

Under året fortsatte arbetet med att stärka lokalpolisområdenas och kommunernas kunskap om vikten av att bygga upp lokal samverkan. Detta har redan gett resultat i form av fler LOS-insatser och ett ökat antal tips till centret i Öst. Centret i Öst utvecklade även under året ett frågebatteri som används vid samtal med arbetstagare och skapade en god rutin för utlämnande av handlingar. Detta har även lett till att kvaliteten på informationen är bättre och att de myndigheter som inte är ute på plats kan omhänderta information till sitt interna arbete så att man utnyttjar de befintliga resurserna på bästa sätt.

Operativ verksamhet på centren

Centren mot arbetslivskriminalitet arbetar mot kriminell ekonomi, välfärdsbrottslighet, arbetsmiljööverträdelser och organiserad brottslighet i företagsmiljö. Syftet är att verka för att regler ska efterlevas och för att motverka att människor exploateras och att konkurrensen snedvrids. I den operativa verksamheten på centren är det mycket

viktigt att alla har en gemensam lägesbild som stärker förmågan att upptäcka och förebygga brott. Lägesbilden skapas genom informationsutbyte, myndighetsgemensamma kontroller och riktade insatser. Centrens kontroller har bland annat förhindrat felaktiga utbetalningar och lett till återkrav. Åtgärder för bättre och säkrare arbetsmiljö har krävts och farliga arbeten har stoppats. Även indragna arbetstillstånd, polisanmälningar och höjda skatter och avgifter har varit en del av resultaten.

Arbetet mot arbetslivskriminalitet kan initieras på många sätt. Centren kan själva ta initiativ eller agera efter inkomna tips. Ett lokalpolisområde kan önska en myndighetsgemensam insats, och någon av de olika myndigheterna på centren kan ha fått tips eller kan ha uppmärksammat något som bör utredas. De insatser som sedan genomförs kan riktas mot specifika företag, branscher eller personer.

Människoexploatering

En central del av regeringsuppdraget är att identifiera och motverka människoexploatering. Den operativa verksamheten på centren följde därför under 2025 strategiska branscher och platser med fokus på människohandel och människoexploatering. Centren försökte även under året att hitta nya angreppssätt för att nå framgång i att identifiera och nå fram till potentiella offer för människoexploatering. Flera center märkte ett ökat inflöde av tips kopplat till människohandel och människoexploatering. Vid arbetsplatsinspektioner identifierade centren även stora grupper som kunde vara utsatta för människohandel, i flera branscher.

I region Nord finns ett arbetssätt som innebär att varje ärende med indikationer på människohandel och människoexploatering ska leda till vidare beredning eller kontroll. Vid kontroller ska centrens personal alltid ställa särskilda frågor om människohandel och människoexploatering. I praktiken har detta dock varit svårt att genomföra eftersom arbetssättet kräver polisiär närvaro. Det är Polismyndigheten som utreder brott och det är därmed den myndighet som har befogenhet att ställa dessa frågor. Det leder till begränsningar när Polismyndigheten inte har möjlighet att delta i kontroller.

Regionkoordinatorer från Jämställdhetsmyndigheten deltar oftast vid kontroller om det finns misstanke om människohandel eller människoexploatering. Jämställdhetsmyndighetens regionkoordinatorerna ger då de anställda information om rättigheter och försöker fånga upp indikationer på människohandel och människoexploatering.

I regel kontaktas regionkoordinatorerna av de brottsutsatta personerna efter en myndighetsgemensam kontroll.

Under året utbildade regionkoordinatorerna poliser i region Nord i människohandel samt i den nationella stöd- och skyddsprocessen. Det skedde inom ramen för projektet Mobilisering mot ekobrott i norra Sverige[32]. Utbildningarna genomfördes i varje län i polisregionen.

Brottsförebyggande arbete

Det finns en tydlig nationell samstämmighet när det gäller målgrupper och former för det brottsförebyggande arbetet, samtidigt som regionerna utvecklar kompletterande metoder utifrån regionala behov och problembilder.

Det brottsförebyggande arbetet präglades under 2025 av ett starkt fokus på information, samverkan och förbättrade sätt att få in tips. Samtliga regioner genomförde informationsinsatser i olika omfattning, riktade mot centrala deltagare som kommuner, fackförbund, företag och länsstyrelser. Dessa aktörer utgör en gemensam målgrupp nationellt och är mycket viktiga i arbetet med att motverka arbetslivskriminalitet.

Informationsarbetet handlade i hög grad om att stärka förståelsen för hur arbetslivskriminalitet kan se ut och om att förbättra förmågan att upptäcka och rapportera misstänkt verksamhet. Återkommande budskap var hur man kan lämna tips till myndigheterna och hur kommuner kan arbeta brottsförebyggande, särskilt inom kontroll och upphandling. Informationsinsatserna genomfördes i form av föreläsningar, webbinarier, samverkansmöten och riktade rådgivningsinsatser.

32) Ett treårigt projekt som delfinanserias av europeiska socialfonden

Regionala partsamråd

Under året fortsatte regionerna att samråda med LO och Svenskt Näringsliv samt med arbetsmarknadens parter i olika branscher, främst inom bygg och transport. Centren tog kontakt med nya branscher under året och det arbetet är under utveckling. Exempelvis etablerade centret i Stockholm en god kontakt med aktörer inom städbranschen och deras branschorganisation.

Centret i Syd genomförde under våren ett utvecklingsarbete kopplat till partsamråd i nära samarbete med den brottsförebyggande samordnaren på Skatteverket Centret i Syd bedömde att partsamrådet behövde breddas eftersom arbetslivskriminalitet förekommer i betydligt fler branscher än de branscher som tidigare varit i fokus. Därför bjöd den brottsförebyggande samordnaren in branschorganisationer som representerade i stort sett alla branscher som centret i Syd hade besökt under 2024. Under mötet presenterade centret information om människohandel och människoexploatering. Under 2026 planerar centret i Syd att genomföra ytterligare ett liknande möte med branschorganisationerna, men med ett annat tema.

Region Nord höll inga partsamråd under 2025. Man planerar att återuppta partsamråden under våren 2026, och har tagit inledande kontakt för att bygga upp detta arbete.

Samråd med LO och Svenskt Näringsliv

Flera center hade under året regelbundna möten med LO och Svenskt Näringsliv på regional nivå, exempelvis centret i Stockholm och centret i Väst. Fokus för centret i Väst var grön näring och slakterier, och då deltog även representanter från Livsmedelsarbetareförbundet och Livsmedelsföretagen. Centret i Stockholm har även haft regelbundna möten med IF Metall och Fair Play. Centret i Mitt hade under året samråd med LO, IF Metall och Svenskt Näringsliv om branscherna bilvård och bilservice.

Centret i Väst håller ofta, i samarbete med LO, föreläsningar om centrets arbete och deltar i diskussionsforum. Exempelvis anordnade de 2025 ett rundabordssamtal om arbetslivskriminalitet med EU-parlamentariker Johan Danielsson. Centret i Väst hade även möten och informationsinsatser med exempelvis Musikerförbundet, Elektrikerförbundet och Transportarbetareförbundet.

Centret i Öst genomförde under året tillsammans med LO informationsinsatser. Genom en väl etablerad kontakt med både Byggnads och

Transportarbetarförbundet fick centret värdefull information och många tips under året.

Samråd med byggbranschen

Centret i Bergslagen valde att fortsätta sina samråd med byggbranschen eftersom det är en bransch med uttalade problem kopplade till uppdraget mot arbetslivskriminalitet, inte minst människoexploatering. Det finns en svårighet med att byggföretag inte har en fast plats för sin verksamhet. Därmed är myndigheterna beroende av information om var byggföretagen är verksamma.

Även centret i Stockholm deltog regelbundet i partsamråd med Byggnads och Byggföretagen. Skatteverkets förebyggandefunktion hade fortsatt ansvaret för att kalla till mötena och upplät även sina lokaler för samråden. Skatteverket, Polismyndigheten, Arbetsmiljöverket, arbetsmarknadens parter och flera kommuner planerar nu tillsammans en konferens med fokus på upphandlingsfrågor.

Centret i Väst medverkade en gång i kvartalet i partsamråd med Byggnads och Byggföretagen. Det var Skatteverkets förebyggandefunktion som höll i samråden. Centret i Väst medverkade även i andra forum med Byggnads och Byggföretagen för att bland annat hålla i olika informationsinsatser och medverka i diskussionspaneler.

Under året fortsatte centret i Öst att utveckla ett gott samråd med parterna som träffats regelbundet.

Samråd med transportbranschen

Centret i Bergslagen startade under året samråd med transportbranschen. Gemensamt med parterna beslutade man att avgränsa samråden till att handla om godstrafik på väg. Godstrafik på väg har stor problematik kopplad till arbetslivskriminalitet i form av människoexploatering, brott mot arbetstidslagar och svart ekonomi. Branschen har likheter med byggbranschen på så sätt att företagen inte har en fast plats för sin verksamhet.

Samverkan med satsningen mot organiserad brottslighet (OB-satsningen)

Under året utvecklades informationsflödet mellan centren mot arbetslivskriminalitet och de regionala underrättelsecentren[33] som finns inom ramen för satsningen mot organiserad brottslighet. Informationsflödet är viktigt, eftersom rätt information är avgörande vid urvalet av kontroller, och det som uppmärksammas vid kontroller kan även skapa mervärde för arbetet vid de regionala underrättelsecentren.

Flera center utvecklade samarbetet vidare med de regionala underrättelsecentren. Centret i Bergslagen samverkade genom att gemensamt med dem identifiera ärenden, bistå dem i kontrollinsatser och genom att återföra information till dem. Centret i Bergslagen ser det som ett område som behöver fortsätta att utvecklas. Centret i Mitt har idag viss samverkan med de regionala underrättelsecentren och ser stor potential i samverkan men upplever att den behöver struktureras och utvecklas. Även centret i Stockholm konstaterar att en del av linjearbetet och de många kontroller som genomförs utgör samverkan mot organiserad brottslighet.

Centret i Nord samverkar med OB-satsningen och jobbar i nära anslutning med dem då det finns gemensamma beröringspunkter. Dock har OB-satsningen fått förändrade inriktningar som de fortfarande håller på att implementera. Det har medfört liten samverkan under året. Det är sannolikt att samverkan kommer att växa och förbättras efterhand. I region Nord tillsatte Polismyndigheten under året en operativ koordinator med ansvar för myndighetssamverkan. Koordinatorn kommer att vara länk mellan centren mot arbetslivskriminalitet, de regionala underrättelsecentren mot organiserade brottslighet och övriga delar inom Polismyndigheten. Vidare kommer koordinatorn att arbeta med operativ resurssättning via polisens regionala driftcenter. Centret i Nord arbetade under året nära polisens projekt Mobilisering mot ekobrottslighet i norra Sverige (MOB). Samverkan med detta projekt innebar att centret i Nord fick möjlighet till internationell samverkan med Europol. Övrig samverkan med kommuner och länsstyrelser i region Nord skedde utifrån behov kopplade till olika insatser.

Centret i Väst har etablerat ett gott samarbete med en handfull lokalpolisområden utifrån deras arbete med myndighetsgemensamma

33) Förkortas RUC

insatser mot organiserad brottslighet och släktbaserade kriminella nätverk. Flera insatser planerades och genomfördes under 2025.

För centret i Öst har det varit en prioriterad fråga att stärka samarbetet med de regionala underrättelsecentren och numera har de regelbundna möten där de delar operativ information vilket berikar båda uppdragen och stärker samarbetet.

Centret i Syd har upparbetat ett bra samarbete med det regionala underrättelsecentret i Syd och har närmat sig OB-satsningen genom att de genomfört en operativ insats tillsammans. I insatsen satt RUC, centret och Polisområde Nordvästra Skåne i taktisk stab för att vara med direkt i den operativa linjen. Insatsen ska betraktas som början på en fördjupad samverkan.

Övrig myndighetssamverkan

Myndigheterna vid centren fortsatte under 2025 sin samverkan med myndigheter och aktörer även utanför regeringsuppdraget, till exempel med Tullverket, Transportstyrelsen, Kronofogdemyndigheten och Livsmedelsverket. Centren samverkade även med kommuner inom olika områden. Nya kontaktnät etablerades och strukturen för lokal samverkan med både lokalpolisområden och kommuner utvecklades. Detta har bedömts vara positivt för arbetet. Skatteverket har till exempel inlett ett samarbete med Trafikverket, där man tillsammans med Arbetsmiljöverket har genomfört arbetsplatsinspektioner.

En ny samverkansaktör för centret i Öst är Jordbruksverket som tillsammans med centret och Livsmedelsverket arbetade i ett gemensamt ärende under året.

Centret i Väst har ett bra samarbete med flera kommuner och vid insatser har de vid behov kontaktat berörd kommun så att de har kunnat delta vid arbetsplatsinspektioner. Kommunerna har även tipsat centren om aktuella arbetsplatser att kontrollera. Centret i Väst samverkar även med exempelvis Länsstyrelsen, Transportstyrelsen, Kronofogden, Tullverket, Kustbevakningen och Livsmedelsverket.

Under året deltog centret i Nord i en samverkansträff med syfte att utveckla samverkan mot människohandel och människoexploatering inom polisregion Nord. Mötet var ett initiativ från NOA[34]:s nationella rapportör mot människohandel. På mötet deltog – utöver representanter från civilsamhället och Länsstyrelsen – även personer från centret i Nord, Polismyndigheten och regionkoordinatorer från Jämställdhetsmyndigheten.

Centret i Mitt byggde under 2025 upp samverkan med kommunerna i regionen. Centret informerade om arbetslivskriminalitet och om hur centret arbetar. Samtidigt byggde de upp kontaktvägar för att kommunerna ska kunna lämna tips till centret och etablerade kanaler till kommunernas olika förvaltningar. Mötena hölls på alla nivåer i kommunerna: med politiken, brottsförebyggande specialister, chefer och inspektörer inom exempelvis bygg- och miljöförvaltningar.

Centret i Bergslagen hade regelbundna möten med Örebro kommuns handläggare som arbetar med alkohol, livsmedel och miljö- och avfallshantering samt Kronofogden. Centret deltog även i möten inom ramen för den lokala myndighetssamverkan Lilla nätverket i Karlstad där Polismyndigheten, Skatteverket, Karlstad kommun och Räddningstjänsten deltar.

Arbetet framåt

Flera center ser behov av att utveckla arbetet med nationella och regionala styr- och stöddokument för att skapa enhetlighet, struktur, effektivitet och tydlighet i uppdraget. Arbetet med att dokumentera och dela erfarenheter behöver utvecklas, för att kompetens ska kunna spridas. Det finns även behov av att tydliggöra samordnarrollen på centren, vilket är ett arbete som centren påbörjade under året.

Det finns i vissa regioner behov av att de nationella arbetsgrupperna för metodstöd, urval och analys ska stötta centren mer. De vill till exempel ha gemensamma checklistor, och att arbetsgrupperna ska ta fram underlag för de olika regionerna i syfte att få en bättre träffsäkerhet vid insatser, och därmed en större effekt av arbetet.

34) Polisens nationella operativa avdelning (NOA)

Internationellt arbete

Myndigheterna har under året utvecklat sitt internationella och gränsöverskridande arbete genom bland annat arbete i EMPACT och ett studiebesök i Slovakien, vilket resulterade i en samordnad och gemensam inspektion[35].

European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT)

Sedan 2010 finns en samarbetsform inom EU för att gemensamt jobba mot de mest framstående brottstyperna och hoten mot EU: European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT). Den svenska myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet har kontakter och samarbete inom EMPACT.

Polismyndigheten fick 2025 ett förnyat regeringsuppdrag mot arbetslivskriminalitet. Därför avser Polismyndigheten att öka sitt internationella engagemang inom EMPACT THB (Trafficking in Human Beings).

Under 2025 påbörjade Polismyndigheten ett förberedelsearbete för att ta ett större internationellt ansvar mot arbetskraftsexploatering. Polismyndigheten kommer de kommande åren att leda och samordna en specifik aktivitet mot arbetskraftsexploatering. I aktiviteten kommer ett stort antal medlemsstater och tredjeländer att ingå, och planen är att genomföra riktade insatser såväl nationellt som internationellt.

Åklagarmyndigheten utökade under året sitt engagemang i samarbetet. Som ett led i detta har Åklagarmyndigheten under året påbörjat arbetet som biträdande aktivitetsledare, tillsammans med Nederländerna, i en aktivitet för att förbättra det rättsliga samarbetet om människohandel.

35) Concerted and joint inspections (CJI), på svenska samordnade och gemensamma inspektioner, kan genomföras av två eller fler EU-medlemsstater, se artiklarna 8 och 9 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1149 av den 20 juni 2019 om inrättande av Europeiska arbetsmyndigheten, om ändring av förordningarna (EG) nr 883/2004, (EU) nr 492/2011 och (EU) 2016/589 och om upphävande av beslut (EU) 2016/344 (Text av betydelse för EES och Schweiz)

Sverige deltog i insatsvecka

Under 2025 deltog de svenska samverkande myndigheterna mot arbetslivskriminalitet vid en insatsvecka för att bekämpa arbetskraftsexploatering inom ramen för EMPACT THB. Insatsen riktade sig mot flera olika branscher, bland annat grön näring, transport och industri.

Grön näring

Region Bergslagen och i region Syd riktade insatsen under EMPACT-veckan mot företag inom grön näring med fokus på människohandel- och exploatering. Under insatsen framkom indikationer på arbetskraftsexploatering.

Industri

Region Väst genomförde under EMPACT-veckan en arbetsplatsinspektion vid en större industri som även är klassad som skyddsobjekt. På arbetsplatsen fanns cirka 2 500 arbetstagare från cirka 40 olika länder som tillfälligt arbetade med underhåll. Flera av dem var utstationerade. Insatsen var omfattande med flera deltagande myndigheter. Ett stort antal arbetstagare som påträffades var felaktigt utstationerade och bedömdes arbeta illegalt. Under insatsen framkom även indikationer på arbetskraftsexploatering.

Transport

I region Öst hade EMPACT-insatsen fokus på transportbranschen. Inför insatsen samlades alla berörda aktörer till ett förmöte där man gemensamt stärkte kunskapen om respektive myndighets möjligheter och begränsningar utifrån lagstiftningen. Detta lade grunden för den mest framgångsrika EMPACT-insatsen hittills i regionen sett till samverkan mellan aktörer, informationsinhämtning och identifiering av både brottsoffer och strategiskt viktiga arbetsgivare.

Europeiska arbetsmyndigheten[36]

Den europeiska arbetsmyndigheten (ELA) har till uppgift att bidra till bättre samarbete mellan EU-länderna, samordna gemensamma inspektioner och göra analyser och riskbedömningar av arbetstagarnas rörlighet över gränserna. Arbetsmiljöverket är den svenska myndighet som har det nationella samordnande ansvaret i frågor som omfattas av EU:s förordning om inrättandet av ELA.

Inom ramen för ELA:s arbete har Arbetsmiljöverket representerat Sverige i flera arbetsgrupper, bland annat i plattformen mot odeklarerat arbete[37] och arbetsgrupper för utstationering, inspektion och information och kommunikation.[38] Sverige har deltagit aktivt och både tillfört och fått värdefull kunskap och information. Arbetsmiljöverket har dessutom deltagit i flera gränsöverskridande aktiviteter som kontroller, utbildningar och workshops och erfarenhetsutbyten. Arbetsmiljöverket har även deltagit i myndighetsgemensamma studiebesök i bland annat Litauen och tagit emot studiebesök från andra länder under året, bland annat från Danmark. Inriktningarna på studiebesöken har bland annat varit utstationering, kontroll av id-kort, kontroll av falska egenföretagare och inspektion med inriktning på byggarbetsplatser.

Medarbetare från Arbetsmiljöverket, Polismyndigheten och Skatteverket deltog i en utbildning arrangerad av ELA, Modular training for cross-border inspectors, i december 2025 i Bratislava, Slovakien. Under utbildningen tränades myndighetsföreträdare från olika EU-länder i att genomföra samordnade och gemensamma arbetsplatsinspektioner och i att tillämpa EU- lagstiftning inom områdena utstationering och socialförsäkring. Ett ytterligare syfte med utbildningen var erfarenhetsutbyte mellan medlemsländerna.

Studiebesök Slovakien om utstationering

Utmaningar kopplade till utstationering av arbetstagare är en fråga som flera medlemsstater samverkar kring och där utbyte och erfarenheter är av stor vikt för att gemensamt kunna komma åt missbruk av regelverken. Våren 2025 ansökte arbetsgruppen för utstationeringsprojektet om att få genomföra ett studiebesök till Slovakien, något som kan finansieras av ELA. Arbetsgruppen ansökte även om att få

36) European Labour Authority, ELA

37) https://www.ela.europa.eu/en/topics/tackling-undeclared-work

38) Syftet med arbetsgrupperna är att dela information och arbetssätt mellan medlemsstaterna.

bidrag för att skicka med deltagare som skulle kunna planera en ”samordnad och gemensam inspektion”, som är en myndighetsgemensam och gränsöverskridande inspektion mellan medlemsländer i EU. Även den typen av insatser är något ELA kan hjälpa till att finansiera. Syftet med studiebesöket var att utbyta praktiska erfarenheter mellan Sverige och Slovakien samt att lära sig om arbetssätt och lagar om utstationerade arbetstagare inom EU.

I oktober 2025 reste Arbetsmiljöverket, Ekobrottsmyndigheten, Försäkringskassan, Skatteverket och Polismyndigheten till Slovakien. Mötet med de slovakiska myndigheterna faciliterades av ELA i dess högkvarter i Bratislava och vid mötet deltog även de nationella sambandsofficerarna[39]. Från Slovakien medverkade representanter från deras motsvarighet till svenska Arbetsmiljöverket, Försäkringskassan, Polismyndigheten och Arbetsmarknadsdepartementet. Studiebesöket var mycket lärorikt och gruppen fick med sig mycket lärdomar och nya erfarenheter hem. Slovakiska myndigheter ställer sig mycket positiva till att fortsätta samverkan och att planera nya gränsöverskridande insatser mot den problembild med utstationeringar som delas gemensamt mellan medlemsstaterna.

Under två dagar utbyttes erfarenheter om frågor kopplade till förfalskade och manipulerade A1-intyg och om hur kontrollen av A1-intyg sker i respektive land. Sverige tar emot många utstationerade arbetstagare. Slovakien däremot utstationerar många arbetstagare, och utfärdar därför många A1-intyg. Slovakien presenterade det elektroniska system som de har byggt upp med hjälp av EU-stöd för att kunna hantera alla intyg.

På mötet fördes diskussioner om utstationerade egenföretagare från Slovakien och om hur de sticker ut i en svensk kontext i jämförelse med våra nordiska grannländer. Mötesdagarna resulterade i att Sverige tillsammans med Slovakien kom överens om att genomföra en samordnad kontrollinspektion där slovakiska myndigheter bistod svenska myndigheter med information under en operativ insats i Sverige i oktober 2025.

Insatsen är den första i sitt slag som har genomförts i Sverige med fokus på utstationerad arbetskraft. Insatsen var möjlig att genomföra kort tid efter besöket tack vare att Slovakien visade prov på stor flexibilitet och snabbhet.

---

39) National liasion officer, NLO

Det nordisk-baltiska samarbetet[40]

Det nordisk-baltiska samarbetet som finansieras genom Nordiska ministerrådet har under året utvecklats och har omfattat såväl utbyten mellan inspektörer som seminarier och andra sammankomster för att dela kunskap och erfarenheter. Arbetsmiljöverket har en representant i den styrgrupp som leder verksamheten och under året deltog aktivt för att utveckla det gränsöverskridande arbetet mot arbetslivskriminalitet. Arbetsmiljöverket deltar i Nordic-Baltic Analyst Team bestående av analytiker från de nordiska och baltiska motsvarigheterna till Arbetsmiljöverket. Analysteamet har fokuserat analysarbetet på arbetslivskriminalitet kopplat till utstationering inom byggsektorn mellan länderna.

Skatteverket deltog tillsammans med Arbetsmiljöverket på workshoppen Tripartite cooperation in the HORECA sector i Reykjavik, Island. Workshoppen anordnades av Nordic Baltic HUB och ELA och hade deltagare från myndigheter och arbetsmarknadens parter inom de nordiska och baltiska länderna. Syftet var att belysa problem med brottslighet i arbetslivet inom hotell- och restaurangbranschen och att dela erfarenheter och goda exempel på samarbete mellan myndigheter och arbetsmarknadens parter.

Övriga europeiska samarbeten

Ekobrottsmyndigheten arbetar kontinuerligt med internationellt informationsutbyte eftersom den kvalificerade ekonomiska brottsligheten ofta är internationell. Det sker i många ärenden som Ekobrottsmyndigheten handlägger inom ramen för det myndighetsgemensamma arbetet. Informationsutbytet sker främst genom Europol, vilket innebär att informationen blir tillgänglig för fler myndigheter, till exempel Polismyndigheten och Skatteverket. Ekobrottsmyndigheten har skapat särskilda nätverk för erfarenhets- och kunskapsutbyte inom underrättelseverksamheten och utredningsverksamheten. Ekobrottsmyndigheten har även funktioner inom samtliga verksamhetsområden som har till uppgift att utveckla och utgöra stöd i detta arbete. Dessa funktioner och nätverk används i det myndighetsgemensamma arbetet när ärenden innehåller internationella inslag.

40) Samarbetet formaliserades genom ett beslut av de nordiska arbetsmarknadsministrarna i slutet av 2023, med start i januari 2025, för att öka gränsöverskridande samarbete och informationsutbyte mellan länderna. Syftet är att stärka ländernas förmåga att hantera arbetslivskriminalitet genom gemensamma åtgärder, ökad kapacitet och kunskap.

Ekobrottsmyndigheten deltog 2025 i en nordisk konferens arrangerad av norska Statens Vegvesen. Syftet var att stärka det nordiska samarbetet mot arbetslivskriminalitet, och även Trafikverket, fackliga organisationer samt byggherrar från Norge och Danmark var inbjudna. Detta arbete pågår fortlöpande.

Försäkringskassan presenterade det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet och satsningen mot organiserad brottslighet för en nyinrättad isländsk sammanslutning av representanter från offentliga institutioner. Gruppen leds av den isländska polisens rikskommissarie. Syftet med deras arbete är att stärka samhällets motståndskraft mot brottslig verksamhet och minska den systematiska sårbarhet som den organiserade brottsligheten kan utnyttja.

Utmaningar

Omfattningen av arbetslivskriminaliteten är en utmaning, och trots framsteg i arbetet kvarstår flera utmaningar. Kriminella aktörer förändrar snabbt sina metoder, vilket ställer krav på fortsatt utveckling av arbetet.

Några center beskriver bristen på digitala system som en utmaning. De behöver analytisk kompetens och effektiva digitala system för att kunna omhänderta all den information som centren får från kontroller. Digitala system skulle också bidra till att utveckla arbetet med kartläggning av aktörer och nätverk. System och kompetens är nödvändiga för att kunna arbeta mot högre träffsäkerhet och för att kunna nå de strategiska och kvalitativa målen i regeringsuppdraget.

Centret i Nord beskriver att den stora industrisatsningen som pågår i regionen och som väntas fortsätta under lång tid är och kommer fortsatt att vara en stor utmaning för centret eftersom nya tillvägagångssätt och brottsliga upplägg inte sällan har en internationell koppling. Detta medför behov av fortsatt prioritering och utveckling för att öka träffsäkerheten.

Brist på resurser

Alla center upplever att begränsade personalresurser är en stor utmaning. Fokus ligger på operativt arbete som insatsplanering, kontroller och återkoppling, vilket gör att det saknas tid för djupare och mer kvalitativt arbete enligt regeringsuppdraget.

Flera center, bland annat Nord och Bergslagen, saknar resurser för att hantera komplexa ärenden och underrättelsearbete. Det riskerar att leda till bristande information och svaga underlag i brottsanmälningar, vilket kan göra att ärenden läggs ned.

Centret i Öst har länge haft för få representanter per myndighet, och även om vissa förstärkningar skett är bemanningen fortfarande otillräcklig. Begränsade resurser gör att arbetet med partsamråd och brottsförebyggande insatser blir lidande. Väst har stort inflöde av tips som de inte hinner bearbeta. Mitt, som fokuserar på samverkan med kommuner, skulle behöva mer tid för detta.

Centret i Syd betonar behovet av minst en heltidsresurs per myndighet och att alla myndigheter måste bidra med personal till hela regeringsuppdraget, inte bara till centren.

Komplex brottslighet inom människohandel och människoexploatering

Att förebygga och bekämpa människohandel och människoexploatering är en prioriterad fråga inom samverkan. Samtidigt finns flera utmaningar för ett framgångsrikt arbete. En grundläggande utmaning är att brottsligheten ofta är komplex och gränsöverskridande, med kopplingar till organiserad brottslighet. Det kräver långsiktiga och resurskrävande utredningar. Människoexploateringen kan ske inom ramen för till synes lagliga anställningar och avtalsförhållanden vilket gör den svårupptäckt. Brottsutsatta anmäler sällan, av rädsla för repressalier, utvisning eller ekonomiska konsekvenser. Dessutom ser de inte alltid sig själva som brottsutsatta. Det ställer stora krav på att yrkesverksamma har kunskap om problemen och kan bemöta brottsoffer på rätt sätt. Myndigheterna i samverkan behöver utveckla kompetens, samsyn om definitioner, indikatorer och prioriteringar mellan myndigheterna.

En utmaning är att styrning och prioritering inte bara kan ske inom samverkan. Samma mål och prioriteringar måste avspeglas i respektive myndighets linjearbete. Efter en gemensam kontroll hanteras ärenden i myndigheternas linjeverksamhet och inte nödvändigtvis av personer inom samverkan. Om styrsignaler från samverkan inte reflekteras inom respektive myndighet riskerar arbetet mot människohandel och människoexploatering bli personberoende snarare än systematiskt och hållbart.

Samverkansarbetet är idag personberoende i för stor utsträckning, även om samverkan har utvecklats i positiv riktning i fråga om styrning och prioritering av människohandels- och människoexploateringsfrågan. Exploateringsperspektivet måste byggas in samtliga delar av uppdraget och avspeglas i både regionala planer, nationella mål och metodstöd, samt inom respektive myndighet.

Idag finns stora brister i tillgången till stöd och skydd för de som exploateras. Möjligheter till kompensation för offer är också otillräckliga. Att inte kunna erbjuda förutsägbart och behovsanpassat stöd vid misstanke om utsatthet är ett hinder i att bygga tillit med brottsutsatta och ett hinder för framgångsrikt arbete. Kommunala aktörer med ansvar för stöd till brottsoffer behöver bättre kunskap, metodstöd och rutiner kring målgruppen, samtidigt som konkreta stödinsatser måste utvecklas. Ytterligare en utmaning i att kunna erbjuda stöd till utsatta är att kommunala aktörer, inklusive regionkoordinatorerna, har begränsade möjligheter (både resursmässigt och ibland juridiskt) att medverka på arbetsplatsinspektioner för att

där komma i kontakt med personer i behov av stöd. Om kommunala aktörer inte kan delta vid inspektioner måste det bli tydligare vilket uppdrag och mandat det finns för nationella myndigheter att ta kontakt med utsatta och hänvisa till stödinsatser.

Uppdrag om information till utsatta arbetstagare bör ges till en utpekad aktör

Det är väl belagt att många arbetstagare som befinner sig i utsatta situationer saknar information om sina rättigheter och om hur den svenska arbetsmarknaden fungerar. Därför har de samverkande myndigheterna under de senaste åren haft i uppdrag att sprida information till arbetstagare i utsatta situationer.

Uppdraget har hittills genomförts i form av riktade informationskampanjer. Dessa har varit värdefulla, men de har inte varit tillräckliga för att nå hela målgruppen eller tillgodose behovet av kontinuerlig och lättillgänglig information. Flera myndigheter bedömer att målgruppen är i behov av samlad, uppdaterad och flerspråkig information på en central webbplats. En möjlig förebild är Informationsverige.se[41] som Länsstyrelsen Västra Götaland förvaltar och som vänder sig till asylsökande och nyanlända.

Delegationen mot arbetslivskriminalitet har dessutom i flera delbetänkanden bedömt att myndigheterna inte fullt ut har lyckats med sitt informationsuppdrag. Delegationen betonar att behovet av målgruppsanpassade insatser är fortsatt stort och att dessa behov sannolikt kommer att kvarstå under överskådlig tid.

En viktig orsak till brister i informationsuppdraget är att uppdraget har fördelats mellan flera myndigheter utan att någon har fått ett tydligt huvudansvar eller tilldelade resurser. Detta har lett till att uppgiften inte utförts tillräckligt effektivt – det som är allas ansvar riskerar i praktiken att bli ingens.

Riksrevisionen har i sin rapport från 2020 visat att antalet personer som riskerar att utsättas för arbetskraftsexploatering är betydande. Det motiverar en långsiktig satsning på en permanent informationsplattform för denna målgrupp.

41) https://www.informationsverige.se/sv/hem.html (Hämtad 2025-12-02)

Rekommendation

För att säkerställa ett långsiktigt, effektivt och målgruppsanpassat informationsarbete rekommenderas att en utpekad aktör får ett tydligt uppdrag:

- Att etablera och förvalta en webbplats med information om rättigheter, skyldigheter och stöd på arbetsmarknaden för utsatta arbetstagare och de som riskerar att utsättas.
- Att kontinuerligt uppdatera informationen på webbplatsen och sprida den till målgruppen på flera språk.

Den utpekade aktören måste få tillräckliga resurser för att etablera, upprätthålla och utveckla webbplatsen.

Uppdraget kan exempelvis utformas efter samma modell som Informationsverige.se, där en ansvarig aktör har ett långsiktigt mandat och särskilda medel för att samla och tillgängliggöra samhällsinformation till en utsatt målgrupp. Ett sådant uppdrag bör komma med en särskild finansiering och man bör vidare utreda förutsättningarna för en sådan plattform.

Bristen på stöd till utsatta försvårar arbete mot människohandel och människoexploatering

Regeringen har i flera år varit tydlig med att det gemensamma uppdraget ska slå hårt mot bland annat människohandel och människoexploatering. Trots att myndighetssamverkan gjort framsteg på området kvarstår flera utmaningar. Ett hinder är att en välfungerande stöd- och skyddsprocess saknas samt att möjligheter till kompensation för offer för arbetskraftsexploatering är otillräckliga i Sverige. Dessa områden bör utvecklas.

En viktig del i stödprocessen är att kunna kräva in utebliven lön. Idag finns en teoretisk möjlighet att söka kompensation för utebliven lön med stöd av lagen (2013:644) om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige. Förutsättningarna att använda sig av lagen är dock sällan uppfyllda för de personer som lagen avser skydda. Lagen är därmed idag i princip tandlös. Att denna lag tillämpas på ett effektivt sätt är viktigt dels utifrån den utsatta individens intresse, dels för att det inte ska gynna den organiserade brottsligheten att låta bli att betala ut löner.

Rekommendation

- Tillsätt en utredning för att lägga fram förslag på hur brottsoffer ska kunna utkräva utebliven lön, dels med stöd av lagen (2013:644)lag, dels via andra mekanismer.

Återrapportering av regeringsuppdrag